

ขอพื่อ

ขอสมัคร มคอ. ประสานมิตร

สภา สหกรณ์กิจ

25 กุมภาพันธ์ 2541

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่เรียนในหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล
เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
ผกา สุนกอบกิจ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

กุมภาพันธ์ 2541

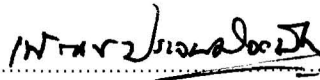
กมลภาณี

กมลภาณี

กมลภาณี

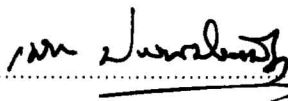
อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉนีก)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

(ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉนีก)

กรรมการ

(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์)

วันที่ 25 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณา ให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแล และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีจาก ดร.เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม ซึ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ควบคุมสารนิพนธ์ ตลอดจนให้แนวทางในการตรวจแก้ไข สารนิพนธ์ฉบับนี้ จนเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ จากภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่อนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบปากเปล่า เกี่ยวกับสารนิพนธ์ฉบับนี้ ร่วมกับอาจารย์ ที่ปรึกษาควบคุมสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทุกคน ที่ได้ประสิทธิ์ ประสาท วิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณครูประจำกลุ่มในเขตหนองจอก กลุ่มนุ้ยยามกิน กลุ่มผู้นำหนองจอก กลุ่มเพื่อนพระยาปลา กลุ่มศาสนวิทยา กลุ่มศิริวัง กลุ่มภุมรินทร์วิทยา กลุ่มเพื่อนพัฒนา กลุ่มภักดีธรรม และกลุ่มคลองสิบ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ แก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณดีทั้งหมดยก เพื่อตอบแทนพระคุณบิดา - มารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย และช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า ให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

ผกา สุนกอบกิจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	3
ความสำคัญของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
พัฒนาทางการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี.....	8
การศึกษาทางไกล.....	13
ทฤษฎีการเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ และแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่.....	15
การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	25
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	35
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงาน	
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐานที่วางไว้ในแต่ละข้อ.....	43
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา การเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม.....	50
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	53
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	54
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	56
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	73
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	83

ตาราง	บัญชีตาราง	หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาศาสตรีในโรงงาน อุตสาหกรรม เขตหนองจอก จำแนกตามกลุ่มที่ศึกษา	27
2	ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	35
3	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของ นักศึกษาศาสตรี ในโรงงานอุตสาหกรรม โดยรวมและรายด้าน	38
4	คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของ นักศึกษาศาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก ด้านตัวผู้เรียน เป็นรายข้อ	39
5	ปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน	43
6	ปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามสถานภาพ	45
7	ปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามรายได้	46
8	ปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน	47

ตาราง	บัญชีตาราง	หน้า
9	ปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน	49
10	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรีที่ทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม 3 ด้าน ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	50
11	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรีที่ทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม ด้านอื่น ๆ	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาคือเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อช่วยให้คนที่ได้รับการศึกษาสามารถพัฒนาตนเองและชาติบ้านเมือง นับได้ว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศการที่จะพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมาย หรือให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมได้นั้น จำเป็นต้องพัฒนาให้คนได้รับการศึกษา เพื่อที่จะรองรับการพัฒนาต่าง ๆ ถ้าประชาชนในชาติมีความรู้ เป็นคนที่มีคุณภาพ การพัฒนาต่าง ๆ ก็จะประสบผลสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาประเทศ ถ้าประเทศปราศจากพลเมืองที่มีคุณภาพแล้ว แม้ประเทศนั้นจะมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์เพียงใด ก็ยังไม่สามารถทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นประโยชน์ในการสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศได้ (ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา. 2526 : 1)

การจัดการศึกษาให้กับบุคคลในวัยต่าง ๆ นั้น รัฐเป็นผู้กำหนดโดยมีจุดมุ่งหมายว่าการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือนอกระบบโรงเรียน ต้องจัดให้บุคคลได้รับความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ทศนคติ และค่านิยมที่ดี ผู้ที่ทำหน้าที่สอน จะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และนำวิธีการที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต การศึกษาคือการช่วยเหลือคนให้พัฒนาความสามารถในการคิดค้นหาเหตุผลให้บุคคลเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

การศึกษาสามารถจัดให้กับประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และศึกษาได้ทุกสถานที่ ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในประเทศ และช่วยให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต (เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม. 2532 : 1)

ผลของการยึดหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ทำให้เกิดการขยายขอบเขตของการศึกษาบริการให้การศึกษา และวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษาระบบเปิด ที่ใช้การศึกษาทางไกล โดยมุ่งขยายโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาสได้ศึกษาอย่างกว้างขวางทั่วถึง และเป็นธรรมกับประชาชนทุกคน เพื่อลดภาวะความจำกัด ทั้งด้านกระบวนการ โครงสร้าง สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่จัดให้กับประชาชนที่ด้อยโอกาส หรือผู้ที่อยู่นอกโรงเรียน สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในพื้นที่ใดของประเทศ โดยรับการศึกษาศูนย์การศึกษาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่อยู่ใกล้กัน เป็นการเปิดช่องว่างของประชาชนจำนวนมาก ที่ไม่มีโอกาสรับบริการทางการศึกษาจากระบบการศึกษาในโรงเรียน (เชียรศรี วิวิธสิริ. 2530 : 7)

การศึกษาทางไกลเป็นรูปธรรมของการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมการศึกษตลอดชีวิตสำหรับนักเรียน วิธีเรียนทางไกลในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาบังคับหมวดวิชาเลือกและกิจกรรมโดยผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อประสม ได้แก่ สื่อหลัก สื่อเสริม และสื่อการพบกลุ่ม (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2538 : 8)

สำหรับการศึกษาของสตรีไทยในอดีตนั้น ไม่มีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้ เท่าเทียมบุรุษเพศ เพราะสังคมไทยสมัยก่อน ให้สตรีเป็นฝ่ายอยู่บ้าน ทำหน้าที่เป็นแม่บ้านแม่เรือน จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องการศึกษาหาความรู้หรือฝึกฝนเพื่อออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน แต่สภาพการณ์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนไป การเงินและระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น รวมไปถึงการใช้ชีวิตสมัยใหม่ ที่เป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการแขนงต่าง ๆ ทำให้ครอบครัวต้องการรายได้เป็นเงินมากขึ้น สภาพการณ์เช่นนี้มีผลผลักดันให้สตรีต้องมีส่วนร่วมในการหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำและปานกลาง สำหรับสตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ก็ได้มีบทบาทในสังคมนอกบ้านมากขึ้น (คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว. 2525 : 2)

จากเหตุดังกล่าวนี้ สตรีจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ตามโลก ตามสังคม และตามตลาดอาชีพได้ทัน ปัจจุบันโอกาสทางการศึกษาได้เปิดกว้างขึ้น สตรีจึงมีโอกาสมากขึ้นในการที่จะได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาตน

เองให้เท่าเทียมคนอื่นและเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพกว่าในอดีต (สุจิตต์ เขียมละออ. 2534 : 2)

ประเทศไทยปัจจุบันมีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว และมีการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก มีสตรีทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมาก เช่น ในปี 2531 มีสตรีทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมที่กรุงเทพมหานคร ถึงจำนวน 1,114,330 คน สตรีที่เป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่อพยพมาจากชนบท เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีพื้นฐานการศึกษาน้อย (กรมแรงงาน. 2531:1) มีความรู้สูงสุดแค่ชั้น ป.6 เสียเป็นส่วนใหญ่ และมักประสบปัญหาในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงมีสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยวิธีการเรียนแบบทางไกลเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้เพื่อต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สูงขึ้น

เขตหนองจอก ซึ่งเป็นเขตรอบนอกของกรุงเทพมหานคร ในเขตนี้มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก มีสตรีที่เป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมอยู่มาก และสตรีเหล่านี้ต้องการจะพัฒนาและยกระดับการศึกษาของตนเองให้สูงขึ้น จึงมีสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้สมัครเรียนในหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียน ด้วยวิธีเรียนทางไกลเป็นจำนวนมากในเขตหนองจอก โดยการมาพบกลุ่มในวันอาทิตย์สัปดาห์ละครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ อย่างไรก็ตาม พบว่ามีนักศึกษาสตรีเมื่อมาเรียนแล้วไม่จบหลักสูตร ต้องออกกลางคัน ทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูประจำกลุ่มสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกลที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก ในด้านการศึกษาต่อไป เพื่อลดจำนวนการออกกลางคันของนักศึกษาสตรี และเพื่อส่งเสริมให้สตรีเข้าเรียนในการศึกษานอกระบบมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกลโดยพิจารณาใน 3 ด้าน คือ ตัวผู้เรียน ตัวครูผู้สอน และกิจกรรมการพบกลุ่ม

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยจำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานในโรงงาน

3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการเรียนในหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเรียนหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

2. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 3 ด้านคือ ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่สตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครวิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ในเขตหนองจอก จำนวน 9 กลุ่ม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 405 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสุ่ม จากประชากรแต่ละกลุ่มของ 9 กลุ่มดังกล่าวข้างต้น ที่เปิดสอนวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาสามัญ โดยการสุ่มเป็นหน่วย (Unit Sampling) สุ่มเอามา 20% จากทุกกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยทั้งหมด 80 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

4.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น

4.1.1 อายุ

1. ระหว่าง 15-20 ปี
2. ระหว่าง 21-25 ปี
3. 26 ปีขึ้นไป

4.1.2 สถานภาพการสมรส

1. โสด
2. สมรส

4.1.3 รายได้

1. ต่ำกว่า 3,000 บาท
2. 3,000 - 4,000 บาท
3. สูงกว่า 4,000 บาท

4.1.4 ประสบการณ์ในการทำงานในโรงงาน

1. 1 - 2 ปี
2. 3 - 4 ปี
3. 5 ปีขึ้นไป

4.1.5 ตำแหน่งในการปฏิบัติงานในโรงงาน

1. พนักงาน
2. หัวหน้างาน

4.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามได้แก่ ปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล 3 ด้าน

- 4.2.1 ปัญหาด้านตัวผู้เรียน
- 4.2.2 ปัญหาด้านครูผู้สอน
- 4.2.3 ปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการเรียน หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ในการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล

1.1 ปัญหาด้านตัวผู้เรียน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องจากตัวนักศึกษา เช่น ความแตกต่างด้านอายุ ขาดความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน ความรู้สึกนึกในคิดเชิงลบเกี่ยวกับตนเอง ปัญหาเรื่องเวลา เรื่องเงิน หน้าที่การงาน ภาระในครอบครัว และการเดินทางมาเรียน เป็นต้น

1.2 ปัญหาด้านครูผู้สอน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากครูผู้สอน เช่น ขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจในตัวศึกษา ขาดการประสานงานให้เกิดกิจกรรมกลุ่ม ขาดความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ขาดการตรวจแบบฝึกหัด และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

1.3 ปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม หมายถึง อุปสรรคที่ขัดขวางมิให้การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร บรรลุเป้าหมาย เช่น การจัดกลุ่มของนักศึกษาไม่ได้จัดกลุ่มย่อยให้เหมาะสมกับปัญหา ขาดการส่งเสริมความคิดที่เป็นอิสระของผู้เรียน กิจกรรมไม่ได้มุ่งพัฒนาตนเอง พัฒนาท้องถิ่น พัฒนาชุมชนและสังคมที่นักศึกษาอาศัยอยู่ การพบกลุ่มไม่ได้มุ่งนำความรู้ไปปฏิบัติจริงตามความต้องการของนักศึกษารวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นต้น

2. นักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมใน หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นสตรี มีอาชีพรับจ้างทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หมายถึงเฉพาะสตรีที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540

3. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง หลักสูตรที่ต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาต้นต้น เน้นการเลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ เพื่อผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป มีวิธีการเรียน 3 รูปแบบ คือ เรียนด้วยตนเอง เรียนในชั้นเรียน และเรียนวิถีทางไกล การศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาเฉพาะวิธีเรียนทางไกลเท่านั้น

4. วิธีเรียนทางไกล หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วต้องมาร่วมทำกิจกรรมกลุ่มหรือมาพบกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนที่ได้ศึกษาจากคู่มือเรียนในการแก้ปัญหาจะใช้กระบวนการกลุ่ม โดยเน้นการคิดและแก้ปัญหาร่วมกัน มีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงานในการจัดกระบวนการกลุ่มและแก้ปัญหา การพบกลุ่มในที่นี้ นักศึกษามาพบกลุ่มเป็นสัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง เป็นเวลาประมาณ 18 สัปดาห์ต่อหนึ่งภาคเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับเนื้อหาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. พัฒนาการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของสตรี
2. การศึกษาทางไกล
3. ทฤษฎี และแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่
4. การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พัฒนาการด้านการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับสตรีไทย

1.1 การจัดการศึกษาสมัยสุโขทัย การจัดการศึกษาของไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี อาจกล่าวโดยทั่วไปว่า สถาบันหลัก 3 แห่ง คือ บ้านหรือสถาบันครอบครัว วัดหรือสถาบันศาสนา และวังหรือราชสำนัก มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาแก่กุลบุตร กุลธิดาทั่วไป (ก่อ สวัสดิพิบูลย์, 2529:12)

การจัดการศึกษาในสมัยสุโขทัย ได้เน้นการพัฒนาประชาชนด้านสติปัญญา กิริยามารยาท วัฒนธรรม อาชีพ และประเพณีต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นทั้งในวัด ในวัง บ้านเรือน หรือสถานที่อันเหมาะสม ดังปรากฏหลักฐานในจารึกของนางเรวดีนพมาศ พระสนมเอกของพระเจ้าลิไทย ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2511 : 2) ได้นิพนธ์ถึงว่า โอกาสในการศึกษาวิชาการของประชาชนในสมัยนั้นเป็นไปตามความสมัครใจ และพื้นฐานทางสติปัญญา ตลอดจนฐานะทางครอบครัว เด็กหญิงจะได้รับการอบรมด้านการบ้านการเรือนอยู่กับมารดา หรือสตรีที่เป็นส่วนผู้ที่อยู่ในราชสำนักจบด้วยการอบรมด้านขนบธรรมเนียม

ประเพณี การรับใช้เจ้านาย และการรับราชการ สำหรับการศึกษาด้านอาชีพ จะใช้วิธีเรียนแบบฝึกฝีมือกับผู้รู้ในท้องถิ่น โดยการฝึกปฏิบัติจริง

การศึกษาในลักษณะดังกล่าวเป็นการจัดอย่างใดเป็นทางการ และจัดนอกระบบโรงเรียน ได้ดำเนินสืบต่อมา ในสมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (ระหว่าง พ.ศ. 2368 - 2410) ในช่วงนี้ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากตะวันตก มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา ซึ่งเริ่มมีแนวคิดและเริ่มต้นจัดการศึกษาตามถนนอย่างตะวันตก มาตั้งแต่สมัยของสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2532 : 19)

1.2 การศึกษาของสตรีไทยในสมัยรัชกาลที่ 4 ในสมัยรัชกาลที่ 4 สตรีไทยมีโอกาสศึกษากว้างขวางขึ้น สตรีในราชสำนักได้ศึกษาภาษาต่างประเทศ โดยจ้างสตรีจากต่างประเทศมาเป็นครูสอน นับว่าสตรีไทยในสมัยนั้นมีความรู้ที่ทันสมัยมากขึ้น แต่สตรีชาวบ้านทั่วไปก็ยังได้รับการศึกษาเหมือนเดิม เช่นเดียวกับสมัยสุโขทัย และกรุงศรีอยุธยา

1.3 การปรับปรุงการศึกษาของสตรีไทยสมัยรัชกาลที่ 5 การศึกษาของสตรีไทยได้รับการปรับปรุงครั้งใหญ่ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2432 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงเรียนสุนันทาลัยขึ้น นับเป็นโรงเรียนราษฎรสตรีแห่งแรก ต่อมาจึงมีโรงเรียนสตรีอีกแห่งคือ โรงเรียนเสาวภา ใน พ.ศ. 2444 ได้มีโรงเรียนรัฐบาลสำหรับสตรีขึ้นเป็นแห่งแรก สอนวิชาแต่เวลากลางวัน ชื่อโรงเรียนบำรุงสตรีวิชา เมื่อสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ทรงตั้งโรงเรียนราชินีขึ้นก็ให้รวมโรงเรียนเสาวภาเข้ากับโรงเรียนบำรุงสตรีวิชาเข้าด้วยกัน เป็นโรงเรียนเสาวภาจนทุกวันนี้ (เกหลง ปภาวสิทธิ์. 2500 : 62)

1.4 สภาพภาพรวมการศึกษาของสตรีไทยสมัยโบราณ จนถึงปัจจุบัน เมื่อมองโดยภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงรัตนโกสินทร์ สตรีไทยไม่มีโอกาสได้ศึกษาวิชาการต่าง ๆ ซึ่งเป็นความรู้ภายนอกได้เท่าเทียมบุรุษ เพราะสังคมไทยสมัยนั้นจำกัดสิทธิสตรี ให้เป็นฝ่ายอยู่กับบ้านเพื่อรับผิดชอบครอบครัว เพื่อทำหน้าที่มารดาและภรรยาเท่านั้น ส่วนเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นกิจการนอกบ้าน หรือกิจกรรมพบปะผู้คน ไม่ว่าจะประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ หรือบทบาททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศาสนา และวัฒนธรรมนั้น ถือว่าเป็นเรื่องของบุรุษฝ่ายเดียว ด้วยเหตุนี้สตรีจึงไม่มีความจำเป็นที่

จะต้องศึกษาหาความรู้ หรือฝึกฝนเพื่อออกไปประกอบอาชีพ หรือติดต่อสังคมเช่นเดียวกับบุรุษ อย่างไรก็ตาม การศึกษาอบรมของสตรีไทยให้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้สตรีได้แสดงบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างสมบูรณ์นั้น ได้ทำอย่างไม่เป็นทางการ ทั้งในพระราชวงศ์ชั้นสูง และสตรีในครอบครัวธรรมดาทั่วไปอยู่แล้ว กล่าวได้ว่า การศึกษาของสตรีไทยแต่เดิมจะเป็นการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่า ซึ่งเป็นเพราะระเบียบ ประเพณี และกรอบวัฒนธรรม ช่วยส่งเสริมให้สตรีไทยได้รับการศึกษาอบรมในรูปแบบของการศึกษานอกโรงเรียนมานานแล้ว (สุจิตต์ เอี่ยมละออ. 2534 : 12-13)

1.5 นโยบายการพัฒนาการศึกษาของแรงงานสตรีในภาคอุตสาหกรรม

แม้แรงงานสตรีจะมีจำนวนมาก (สุจิตต์ เอี่ยมละออ 2534 : 24-27) และมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจเป็นมูลค่ามหาศาล แต่ในด้านค่าจ้างและสวัสดิการ โอกาสในการทำงานและการเลื่อนตำแหน่ง การพัฒนาทักษะและความสามารถ ตลอดจนเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน เมื่อเทียบกับชายที่ทำงานในลักษณะเดียวกัน แรงงานสตรีกลับอยู่ในสถานะที่ด้อยกว่า โดยเฉพาะแรงงานสตรีในภาคเศรษฐกิจนอกระบบ ซึ่งไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายแรงงาน ขาดสวัสดิภาพและความมั่นคงในการทำงาน ทั้งยังไม่มีโอกาสรับการศึกษาหรืออบรมเพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่มีเวลาและขาดโอกาส

ยุทธศาสตร์สำคัญของการพัฒนาประเทศคือ “การพัฒนาคน” ซึ่งรัฐได้ให้ความสำคัญมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากจุดเน้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 4 เป็นต้นมาและต่างก็เป็นที่ยอมรับกันว่าเครื่องมือชิ้นสำคัญในการพัฒนาคน คือ “การให้การศึกษา” ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษานอกโรงเรียนจัดเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญยิ่ง ที่ช่วยให้คนที่มีพลาดโอกาสทางการศึกษาได้ค้นพบตัวเอง ได้รู้ว่าคุณภาพของตนเองอยู่ ณ จุดใด โดยมีเป้าประสงค์สุดท้าย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นปกติสุขในสังคม รู้จักขบวนการคิดในการแก้ไขปัญหาสามารถพึ่งพาตนเองได้ และหลุดพ้นจากวัฒนธรรมเงียบ

แต่การจัดการศึกษาออกโรงเรียนที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มุ่งให้ความสำคัญและเน้นการให้บริการแก่คนชนบท จนทำให้ละเลยต่อการให้บริการแก่คนในเมือง

การให้การศึกษาออกโรงเรียนควรคำนึงถึงภาคเศรษฐกิจใหม่และภาคเศรษฐกิจดั้งเดิมประกอบกัน ภาคเศรษฐกิจใหม่ ได้แก่ ชุมชนเมือง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมและบริการ ภาคเศรษฐกิจดั้งเดิม ได้แก่ ชนบท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรม งานการศึกษาออกโรงเรียนมีทั้งภาคเศรษฐกิจใหม่และภาคเศรษฐกิจดั้งเดิม เพราะกลุ่มด้อยโอกาสย่อมมีอยู่ทั้งในเมืองและชนบท ในภาคเศรษฐกิจใหม่เองก็อาจมีแรงงานที่ขาดการศึกษาและทักษะที่จะปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจใหม่เช่นเดียวกัน ในภาคเศรษฐกิจดั้งเดิมก็ยังมีแรงงานที่ขาดโอกาสทางการศึกษาอยู่จำนวนมาก

สำหรับสตรีที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมนั้น หลาย ๆ หน่วยงานทั้งในระดับสากลและระดับประเทศ ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ และได้กำหนดเป็นนโยบายในการที่จะส่งเสริมให้แรงงานสตรีได้มีโอกาสปรับปรุงความรู้ความสามารถในการทำงานและปรับปรุงศักยภาพในการแก้ไขปัญหา ดังเช่นที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้กำหนดอนุสัญญาฯ ฉบับที่ 140 ว่าด้วยการลางานเพื่อร่วมกิจกรรมด้านการศึกษาอบรมโดยได้รับค่าจ้าง อนุสัญญานี้มุ่งส่งเสริมกิจกรรมการศึกษาและการฝึกอบรมในช่วงเวลาการทำงาน โดยได้รับค่าจ้างในทุกระดับและทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาทั่วไป การศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้อื่นๆ ในการทำงาน รวมทั้งการศึกษาด้านกิจกรรมสหภาพแรงงาน กล่าวได้ว่าหลักการดังกล่าวส่งผลต่อโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของลูกจ้าง

นอกจากนี้ องค์การแรงงานระหว่างประเทศยังได้กำหนดอนุสัญญาฯ ฉบับที่ 142 ว่าด้วยการฝึกอบรมด้านอาชีพศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อนุสัญญาฉบับนี้มุ่งให้เกิดการพัฒนานโยบายและโครงการแนะแนวอาชีพ และการฝึกอาชีพที่สัมพันธ์กับการจ้างงาน โดยเน้นว่านโยบายควรพิจารณาโอกาสในการทำงานและจะต้องนำมาสู่การพัฒนากระบวนการศึกษาและการฝึกอบรม ในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาแรงงานสตรี โดยการส่งเสริมให้แรงงานสตรีได้รับการปฏิบัติและได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกับแรงงานชาย ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานและให้มีการผสมผสานเรื่องแรงงานสตรีในระดับนโยบายแผนและ

โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มบทบาทแรงงานสตรีในด้านนการมีส่วนร่วมและการจัดตั้งรวมกลุ่มเป็นองค์กร

นโยบายของประเทศไทยเรื่องส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพแก่แรงงานสตรีจัดอยู่ในแผนพัฒนาสตรีระยะยาว (พ.ศ. 2525 - 2544) มีมาตรการส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงงานจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นและการฝึกเพื่อยกระดับฝีมือ ขยายบริการการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับสตรีที่ทำงาน และกำหนดมาตรการให้ลูกจ้างสามารถลางานมาเข้าโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ ภายใต้เงื่อนไขที่ตกลงกันกับนายจ้าง (คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว. 2525 : 36) ข้อจำกัดของนโยบายดังกล่าวคือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย คือ คณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันคือ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ ไม่ได้เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการปฏิบัติงานโดยตรง นโยบายที่กำหนดไว้จึงเป็นเพียงกรอบหรือแนวทางที่จะกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529) และฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) พบว่าแผนพัฒนาฉบับที่ 5 ได้กำหนดมาตรการส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรมด้านกฎหมายแรงงานและการพัฒนาทักษะในการทำงานให้แก่แรงงานสตรีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้กล่าวถึงการพัฒนาแรงงานสตรีโดยพิจารณาเป็นกลุ่มเป้าหมายควบคู่ไปกับเยาวชนและผู้สูงอายุ แต่ยังไม่ได้แสดงให้เห็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างจริงจังในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ซึ่งจะเริ่มขึ้นในเดือนตุลาคม 2534 ก็ได้รวมเรื่องแรงงานสตรีเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาส แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์แนวทางและมาตรการที่ชัดเจน เนื่องจากองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงยังมิกำลังมีความสามารถไม่เพียงพอ ที่จะรองรับปริมาณงานได้ และขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพด้านนโยบาย ทำให้แนวทางการพัฒนาการศึกษาของแรงงานสตรียังไม่มีขอบเขตและทิศทางที่ชัดเจน

เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2533 คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นได้ลงมติรับหลักการในร่างโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกระทรวงแรงงานทั้งระดับกรมและระดับกอง ทั้งนี้เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่และการกระจายรายได้ของกลุ่มบุคคลในสังคมให้มีความเป็นธรรม ขณะเดียวกันก็พัฒนาสวัสดิการแรงงาน

ให้ดียิ่งขึ้น แต่ในร่างโครงสร้างดังกล่าว หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อแรงงานสตรี มีกรมแรงงาน โดยที่ยังไม่มีหน่วยงานใดหรือองค์กรใดที่จะรับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะและศักยภาพด้านต่าง ๆ ของแรงงานสตรีตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาประเทศ

ปัจจุบันนี้สภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนไป สตรีเข้าศึกษาในระบบโรงเรียนมากขึ้น นอกจากผู้ที่มีความจำเป็นที่ไม่สามารถเรียนในระบบโรงเรียนได้ ต้องออกจากโรงเรียนเพื่อทำงานช่วยเหลือครอบครัว แต่บุคคลเหล่านี้ก็ยังมีโอกาสที่จะศึกษาให้ตนเอง มีการพัฒนาความรู้ต่าง ๆ เพื่อประกอบอาชีพได้ด้วยการศึกษานอกระบบ ตามที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนได้จัดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะเลือกเรียนได้สะดวก

2. การศึกษาทางไกล

การจัดการเรียนการสอนทางไกลมีหลักการดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2526 : 6)

1. เป็นการเรียนการสอนโดยใช้สื่อผสม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ และการจัดกลุ่มผู้เรียน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานให้เกิดกิจกรรมกลุ่ม การจัดวิทยากรสอนเสริม รวมทั้งการจัดสื่อประกอบต่าง ๆ เช่น เอกสารเสริม แบบฝึกหัด สมุดกิจกรรม เทป โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง การจัดศูนย์การเรียน ตลอดจนแหล่งวิทยากรต่าง ๆ
2. เป็นวิธีการเรียนระบบเปิด คือ เปิดให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนได้อย่างทั่วถึง และส่งเสริมให้สามารถเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัด ในเรื่องสถานที่และเวลาของการเรียน
3. พบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงาน
4. มุ่งเน้นการพึ่งตนเอง คือ ให้ผู้เรียนวางแผนและวิธีเรียนด้วยตนเอง โดยใช้สื่อผสม

วัตถุประสงค์ การจัดการศึกษาทางไกล มีวัตถุประสงค์พอสรุปได้ 5 ประการ ดังนี้
(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 56)

1. เพื่อเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนที่ด้อย พลาด หรือขาดโอกาสของการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
2. ใช้รูปแบบการศึกษาทางไกลในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่ไม่ได้เรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียน
3. เสริมสร้างการรู้หนังสือและยกระดับการให้การศึกษาแก่ประชาชน
4. ให้ประชาชนได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น
5. สร้างเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

วิธีการเรียนทางไกล ในการเรียนการสอนทางไกล ผู้เรียนต้องศึกษาด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อหลักที่สำคัญ 3 สื่อ คือ

1. สื่อคู่มือเรียน เป็นสื่อหลักที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นสื่อที่ให้ความรู้ทางวิชาการ ช่วยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองตลอดเวลา และเป็นสื่อที่ส่งเสริมสร้างการอ่านด้วย
2. สื่อรายการวิทยุ เป็นสื่อที่ส่งข่าวสารให้รวดเร็ว ครอบคลุมพื้นที่ เนื้อหาที่น่าสนใจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับความรู้ทางวิชาการ และให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้เรียน เป็นประเด็นคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากศึกษาค้นคว้าต่อไป
3. สื่อการพบกลุ่ม ผู้เรียนการศึกษาทางไกล ต้องมาร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงาน

การจัดกิจกรรมในหมวดกิจกรรมของนักศึกษาทางไกล นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม จำนวน 48 หน่วย กิจกรรมเฉลี่ยทำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 กิจกรรม เป็นกิจกรรมใหญ่ ปานกลาง หรือเล็กก็ได้ โดยนักศึกษาร่วมกันทำกิจกรรมทำโครงการเสนอกับครูประจำกลุ่ม ไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาโครงการ และกำหนดหน่วยกิจกรรม แล้วเสนอหัวหน้าสถานศึกษาอนุมัติตามลำดับ เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ให้นักศึกษาดำเนินการตามโครงการที่เสนอได้

การให้นักศึกษาทางไกลปฏิบัติกิจกรรมในหมวดกิจกรรมนี้ เป็นการมุ่งเน้นการทำงานกลุ่มภาคปฏิบัติ ที่มุ่งการเสียสละเพื่อส่วนรวมและชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้นักศึกษารักการทำงานพร้อมกัน มีความรับผิดชอบ และมีความผูกพันกับชุมชนที่ตนอาศัย รู้จักการคิดเป็น การทำเป็น และการแก้ปัญหาเป็น ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และแนวคิดในการจัดการเรียน

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคต์ (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2523 : 130-131) ได้นำมากล่าวอ้างโดยสรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคต์ จากผลการทดลองได้ 3 กฎ ดังนี้คือ

1.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กล่าวได้ว่า เมื่ออินทรีย์พร้อมที่จะเรียนรู้ และได้เรียนก็จะเกิดความพอใจ และหากอินทรีย์พร้อมที่จะเรียนแล้วไม่ได้เรียนก็จะเกิดความรำคาญ และเมื่ออินทรีย์ไม่พร้อมที่จะเรียนและถูกบังคับให้เรียนจะเกิดความรำคาญใจ

1.2 กฎแห่งผล (Law of Effect) กล่าวไว้ว่า ผลแห่งปฏิกิริยาตอบสนองใด ที่เป็นที่พอใจบุคคลจะหลีกเลี่ยงไม่ทำปฏิกิริยานั้นซ้ำอีก

1.3 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) พฤติกรรมใดที่มีโอกาสกระทำซ้ำบ่อย ๆ และมีการปรับปรุงสมอง ย่อมก่อให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญ สิ่งใดที่ทอดทิ้งไปนานย่อมกระทำไม่ได้ดีเหมือนเดิมหรืออาจทำให้เกิดลืมได้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของธาร์นไดต์ แสดงให้เห็นว่า

1. ในการเรียนรู้หรือการแก้ปัญหาของคนนั้น เป็นการลองผิดลองถูก และจะหาวิธีที่ดีที่สุดจากหลายวิธีมาแล้ว
2. เจตคติ หรือความเชื่อ จะเป็นเครื่องช่วยยั้งจุดมุ่งหมายว่า ทำอย่างไรจึงจะพอใจหรือไม่พอใจ
3. พฤติกรรมการเรียนรู้ของคนเรา จะเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ถ้ามองเห็นว่าปัญหาใหม่ไม่แตกต่างจากปัญหาที่เคยประสบมาแล้ว หรือสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน แล้วการตอบสนองนั้นมักจะคล้ายคลึงกัน หรือบทที่ดีก็มีพฤติกรรมอย่างเดียวกัน

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ โนลส์ (สวัตมันน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 160-161)อ้างอิงมาจาก (Knowles. 1978) ได้ศึกษาค้นคว้าจากผลงานของลินเดอร์แมน และได้สรุปเป็นพื้นฐานการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ มีสาระสำคัญดังนี้

2.1 ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี หากตรงกับความต้องการและความสนใจของเขา

2.2 การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะได้ผลดีถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ดังนั้น การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จึงควรยึดสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่เป็นสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหมด

2.3 การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) คือการที่ผู้สอนพยายามวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียด มีส่วนใดพอที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง และหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2.4 ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ คือ การมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นครูจึงควรมีบทบาทเป็นผู้ร่วมอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน ไม่ควรเป็นผู้สื่อความรู้แก่นักเรียนและคอยทำหน้าที่ประเมินผลว่า เขาค่อยตามหรือไม่เพียงใด

2.5 ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individuse Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้น ดังนั้นในการสอนผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงรูปแบบของการเรียนการสอน เช่น เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญคือ ความสามารถในการเรียนรู้แต่ละชั้น ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน

3. ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow, 1970 : 35-37) ในเรื่องความต้องการของมนุษย์นั้น มาสโลว์ (Maslow) ได้จัดลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์เรียงลำดับดังต่อไปนี้

3.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการระดับแรกสุด ซึ่งได้แก่ ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

3.2 ความต้องการด้านความปลอดภัย จะเกิดขึ้นได้เมื่อความต้องการขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะแสวงหาความมั่นคง การป้องกันอันตรายต่าง ๆ ถ้าหากไม่ได้รับการตอบสนอง คนเราอาจหนีไปจากสภาพนั้น ๆ

3.3 ความต้องการความรัก เพราะว่าคนเราต้องการได้รับความอบอุ่น การยอมรับจากสมาชิกหรือเพื่อน ๆ ในกลุ่ม

3.4 ความต้องการด้านเกียรติยศชื่อเสียง คนเราต้องการให้คนอื่นยกย่องสรรเสริญ

3.5 ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง เป็นขั้นสุดท้ายของความต้องการและเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของบุคคล

4. แนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่

ลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยธรรมชาติของมนุษย์ เมื่อวัยเปลี่ยนแปลงก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นตามไปด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น นักเรียนผู้ใหญ่ หรือนักศึกษาผู้ใหญ่ จึงมีลักษณะแตกต่างไปจากเด็กนักเรียน ซึ่ง (เชียร์ศรี วิจิตรศิริ, 2530 : 100) ได้กล่าวถึงลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ทั่วไปว่ามีดังนี้

1. มีความแตกต่างระหว่างบุคคลมากมายหลายแบบ
  2. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการมาเรียนแตกต่างกัน
  3. มีประสบการณ์เดิมที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้แตกต่างกัน
  4. มาเรียนด้วยความสมัครใจและมีความสนใจนาน
  5. มีความสนใจมากในสิ่งที่เขาพอใจและมีความต้องการ
  6. ต้องใช้เวลามากในสิ่งที่เขาพอใจและมีความต้องการ
  7. มีความสัมพันธ์แบบเพื่อนกับครู
  8. ชอบทำตามความเคยชินที่ปฏิบัติมา
  9. ชอบการแนะนำมากกว่าถูกสอน ต้องการที่จะนำตนเองมากกว่าให้ผู้อื่น
- บงการ
10. ต้องการคำยกย่องชมเชยหรือสนับสนุนด้านกำลังใจมากกว่าการตำหนิหรือลงโทษ
  11. ชอบการปฏิบัติที่มีความจริงใจและปรารถนาดี รักความยุติธรรมและมีเหตุผล
  12. มีภารกิจและความรับผิดชอบในชีวิตมาก ทั้งต้องปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
  13. มีความวิตกกังวลและตั้งเครียดมากกว่าเด็ก รวมถึงความเหนื่อยล้าที่ต้องทำงานมาทั้งวันด้วย
  14. สมรรถภาพทางกายลดน้อยลง เพราะเสื่อมลงตามวัย ทำให้ต้องใช้เวลาตอบโต้หรือปฏิบัติมาก รวมถึงประสบการณ์เดิมสอนให้ต้องระมัดระวังด้วยการกระทำใด ๆ จึงช้า
  15. ผู้ที่เคยหยุดเรียนกลางคัน (Drop out) มักมองตนเองว่ามีความสามารถทางการเรียนต่ำ

นอกจากนี้ โรเจอร์ส (สุนทร โคตรบรรเทา. 2525 : 8-9; Rogers 1965 : 63-64) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องบทบาทของครูไว้ดังนี้ คือ บทบาทของครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในกลุ่ม เป็นผู้ทำให้สมาชิกของกลุ่มได้ชี้แจงจุดมุ่งหมาย

ของตนเอง เป็นผู้สร้างบรรยากาศของการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเป็นผู้ช่วยเหลือ แนะนำแหล่งวิทยาการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตามที่กลุ่มต้องการ เป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถทำได้หลายบทบาท ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่และแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ล้วนแต่มีผลต่อการเรียนของผู้ใหญ่ทั้งสิ้น ดังนั้น หากองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีข้อบกพร่องหรือขาดความสอดคล้องกับคุณลักษณะของตัวผู้เรียนแล้ว ย่อมเกิดปัญหาต่อการเรียนของผู้เรียนอย่างแน่นอน และประสิทธิภาพของการดำเนินงานของวิทยาลัยสารพัดช่างก็จะไม่บรรลุตามที่ตั้งไว้

4. การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

1. องค์ประกอบของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น ถ้าครูผู้สอนไม่สามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนได้ครบถ้วน ถือว่าเป็นการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือมีประสิทธิภพน้อย การจัดกิจกรรมการเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น จำเป็นที่ครูผู้สอนต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะรูปแบบในการสอน ซึ่งปกติแล้วจะพิจารณาจากขนาดของกลุ่มผู้เรียนเป็นสำคัญ (จำเนียร จันทรงาม. 2536 : 31 อ้างอิงมาจาก สมคะเน คำจูน. 2529 : 23) ดังภาพต่อไปนี้

ขนาดของกลุ่ม

	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รายบุคคล
ผู้สอน	บรรยาย	บรรยาย	สัมมนา อภิปราย	สอนเสริม
			ระดับสมอง	พบกลุ่ม
	กิจกรรม	กิจกรรม		
				ผู้เขียน

(ภาพประกอบ การเรียนการสอน (สมคะเน คำจุน.2529: 23; อ้างอิงมาจาก ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญและคนอื่น ๆ 2523: 90)

เมื่อพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้สอน ผู้เรียน เทคนิค วิชาการสอน และขนาดของกลุ่มผู้เรียน ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพนอกเหนือจากหลักสูตร เนื้อหาวิชา การวัดผล และประเมินผล ตลอดจนความสนใจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ลักษณะของครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง สุดนั้น ขึ้นอยู่กับตัวครูผู้สอน ซึ่งควรมีลักษณะดังนี้ (จำเนียร จันทรงาม อ้างอิงมาจาก Kilgo.1970 : 251-253)

2.1 ใช้กระบวนการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียน เป็นรายบุคคล และจะต้องพยายามให้ผู้เรียนในห้องรู้จักกันด้วย

2.2 ใช้การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน

2.3 เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นได้ ใช้ อุปกรณ์การสอนหลาย ๆ วิธี

2.4 ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านเวลา ขนาดของชั้นเรียน ความสามารถที่แตกต่างกันและรูปหลังของผู้เรียน

2.5 มีความสุขกับการสอน

2.6 สอนทักษะทั้งสี่ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ไปพร้อม ๆ กับเนื้อหาวิชา

2.7 สนใจในวิชาที่สอนและชอบวิชาที่สอน

2.8 ต้องคำนึงถึงเสมอว่า ความกล้า ความเยินชา และความเป็นศัตรู เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ตรงกันข้ามกับความรู้สึกปลอดภัย การยอมรับและความสุข ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

2.9 เข้าใจวัตถุประสงค์ของการสอน และพยายามทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้

2.10 ผู้สอนต้องพยายามส่งเสริมวิชาชีพครู ให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง นั่นก็คือการแสวงหาความรู้อย่างไม่รู้จักจบ

นอกจากนี้ สุนทร โคตรบรรเทา (2525 : 8-9) ได้เสนอบทบาทของครูผู้สอนผู้ใหญ่ไว้ว่า บทบาทของครูผู้สอนผู้ใหญ่เป็นผู้สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในกลุ่ม เป็นที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ชี้แจงจุดมุ่งหมายของตนเอง เป็นผู้สร้างบรรยากาศของการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ช่วยชี้แนะแหล่งวิทยาการที่จะหาความรู้เพิ่มเติมตามที่ต้องการ เป็นผู้มีความยืดหยุ่นและสามารถทำได้หลายบทบาท การสร้างนิสัยการเรียนที่ถูกต้องมีความสำคัญยิ่ง ซึ่งได้แก่การเรียนด้วยความสมัครสนใจ ตั้งใจ ใครรู้ใครเรียน การสังเกต การไต่ถาม หาทางพัฒนาและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ได้ดีและรวดเร็วนั้นต้องประกอบด้วยสิ่งแน ๆ ที่เป็นแรงเสริมของผู้ใหญ่ โดยยึดตัวเขาเองเป็นหลัก คือปัญหา หรือมวลประสบการณ์ที่จัดการเรียนการสอนที่อยู่ในความพึงพอใจ ความสบายใจ และการได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนตลอดจนสามารถนำประสบการณ์เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง (ถิรภัทร์ สุวรรณชาติ. 2537 : 18)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

มนูญ แป้นเจริญ (2522 : 86) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว สังคม และการเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ อายุ 18 ปีขึ้นไปออกจากโรงเรียนมานาน เมื่อมาเรียนใหม่อีกครั้งจึงมีความหวังจะเรียนให้ดี และนักศึกษาผู้ใหญ่ประสบปัญหาการเรียนมากที่สุด ได้แก่ ไม่ทราบวิธีเรียนที่ดี และปัญหาขาดการพบกลุ่ม เนื่องจากต้องทำงาน

จันทิรา บุญช่วย (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูประจำกลุ่มพบว่ากิจกรรมการสอนและการอภิปรายของครูประจำกลุ่มที่มักแสดงออกบ่อยครั้ง ตามลำดับความสำคัญดังนี้ การใช้น้ำเสียงเป็นมิตร เป็นกันเองกับนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม ให้รายละเอียดต่อนักศึกษามากที่สุดก่อนการอภิปรายครั้งสุดท้าย และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น

อุบล ทศนโกวิท (2531 : 57) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง เกี่ยวกับการพบกลุ่ม ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านกิจกรรมพบกลุ่ม และด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม ด้านครูประจำกลุ่ม และด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านสภาพแวดล้อมนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อุษา เทียนทอง (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ในภาคกลาง พบการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มนั้น ผู้เรียนต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอนเฉพาะวิชาการ เนื่องจากผู้เรียนอ่านคู่มือการเรียนบางรายวิชาด้วยตนเองไม่เข้าใจ และครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

สิรินาฏ ราชเดิม (2534) ได้ศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 ที่มีต่อสภาพการพบกลุ่ม 4 ด้าน คือ ด้านบทบาทของครูประจำกลุ่ม ด้านบทบาทของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมในการพบกลุ่ม ด้านสถานที่พบกลุ่ม และได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในการพบกลุ่มทั้ง 4 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสภาพการทำงานตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีอายุต่างกัน สถานภาพการสมรสต่างกัน และสภาพการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01, .01 และ .05 ตามลำดับ

สุจิตต์ เขียมละออ (2535 : 117-118) ได้ศึกษาเรื่องความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงานสตรี กรณีศึกษาในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า แรงงานสตรีส่วนใหญ่ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมต้องการรับคนที่มีความรู้ดี เพราะค่าแรงถูก มีสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมร้อยละ 70 มีเวลาพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ถ้ามีการจัดขึ้น เวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมควรเป็นวันอาทิตย์

อนุ อนุศาสนนันท์ (2537 : 24 อ้างอิงมาจาก กรรณิการ์ พินศิริกุล. 2521 : 59-61) ได้ทำการสำรวจปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัวของนักเรียนโรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายมีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่มีอายุ 17-20 ปี (วัยรุ่นตอนปลาย) มีปัญหาการเรียน และปัญหาทางสังคม มากกว่านักเรียนที่มีอายุ 21-30 ปี (วัยผู้ใหญ่ตอนต้น) นักเรียนที่แต่งงานแล้วมีปัญหาด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างจากนักเรียนที่ยังไม่ได้แต่งงานและนักเรียนที่มีอาชีพมีปัญหาด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างจากนักเรียนที่ไม่มีอาชีพ

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

1. แฮรี (Harry. 1960 : 62) ได้ทำการศึกษาเรื่องบริการสำหรับนักศึกษาใน Michigan College of Mining and Technnology โดยใช้แบบสอบถามของ Moony เป็นเครื่องมือในการสำรวจเพื่อต้องการทราบว่านักศึกษามีปัญหาใดบ้าง ปรากฏผลสรุปว่า นักศึกษาต้องการความช่วยเหลือจากวิทยาลัยในเรื่องการเงิน ที่อยู่อาศัย งานอาชีพ กิจกรรมทางด้านสังคมและสันตนาการ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่แต่งงานแล้วมีปัญหาทางการเงิน ที่อยู่อาศัย และงานอาชีพมากกว่านักศึกษาที่ยังไม่ได้แต่งงาน
2. ฮูล (Houle. 1961 : 16-25) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัยชิคาโก ผลการศึกษาพบว่าผู้มาเรียนจำแนกเป็น 3 ประเภท
  1. ผู้เรียนประเภทมุ่งเป้าหมาย เป็นผู้ที่เข้าร่วมโครงการ เพราะคิดว่าสามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของเขา
  2. ผู้เรียนมุ่งกิจกรรมเป็นผู้เข้าร่วมโครงการ เพราะต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยมุ่งมนุษยสัมพันธ์
  3. ผู้เรียนมุ่งการเรียนรู้เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ เพราะต้องการได้รับความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และการประกอบอาชีพ
3. แกร์สัน และคนอื่น ๆ (Garrison and others. 1964 : 403-407) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบอันมีผลต่อการเรียนของนักเรียนพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่าง ๆ อันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้ ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลต่อปัญหาด้านต่างๆ ของเด็กมาก
4. ปาสคาล (Pascal. 1971 : 1-11) ได้ศึกษาถึงผลกระทบของการจัดกิจกรรมการสอน 3 แบบ คือ กิจกรรมแบบบรรยายสั้น ๆ กิจกรรมแบบการอภิปราย และกิจกรรมแบบอิสระ โดยจัดกลุ่มนักศึกษาเข้าเรียนด้วยวิธีสอนตามกิจกรรม ผลปรากฏว่านักศึกษา

กลุ่มแรกมีทัศนคติในเชิงบวกต่อวิชาที่เรียนมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และพบว่านักศึกษาไม่ชอบกิจกรรมการเรียนแบบอิสระ

5. ชองกุเลีย (Choangulia. 1977 : 29-280) ได้ศึกษาบทบาทของสตรีไทยพบว่าในชนบทส่วนใหญ่จะทิ้งอาชีพในชนบทมาประกอบอาชีพในเมือง เพราะชนบทมีงานให้ทำน้อย สตรีในชนบทมีความรู้ความสามารถในการทำงานน้อย แต่มีเวลาว่างมาก และมีความสนใจที่จะหารายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัว

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น สรุปได้ว่า การจัดรูปแบบการศึกษานอกระบบแก่ผู้ใช้แรงงาน เนื้อหาควรเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้แรงงาน หลักสูตรควรเป็นหลักสูตรต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมควรจัดในวันอาทิตย์ ส่วนความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของสตรีนั้น มีเวลาพอที่จะเข้าเรียนได้เป็นบางส่วน การเรียนการสอนผู้ใหญ่ต้องให้หลายวิธี การจัดรูปแบบการศึกษาควรใช้งานวิจัยให้เป็นประโยชน์ โดยคำนึงถึงด้านอายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งในการปฏิบัติงานของผู้เรียนด้วย

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน
2. นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน
3. นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีรายได้ต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน
4. นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน
5. นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน ต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาศรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร วิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามกลุ่มต่าง ๆ 9 กลุ่ม ที่อยู่ในเขตหนองจอก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวนทั้งหมด 405 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักศึกษาศรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มประชากรข้างต้น โดยมีวิชาการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยได้มาโดยการสุ่ม แบบเป็นหน่วย (Unit Sampling) สุ่มในกลุ่มต่าง ๆ 9 กลุ่ม
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการดังต่อไปนี้
  - 2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้นักศึกษาศรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โดยเลือกมาจากทุกกลุ่มที่เปิดสอน
วิธีเรียนทางไกล ได้นักศึกษาสตรี จำนวน 405 คน

2.2 สุ่มเอามา 20% จากทุกกลุ่ม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 80 คน
ดังแสดงในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม
เขตหนองจอก จำแนกตามกลุ่มที่ศึกษา

กลุ่ม	จำนวนประชากรสตรี	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
นุรุษยาเกิน	75	15
ผู้นำหนองจอก	70	14
เพื่อนพระยาปลา	25	5
ศาสนวิทยา	65	13
ศิริรัง	40	8
ภูมินทรวิทยา	18	3
เพื่อนพัฒนา	30	6
ภักดีธรรม	12	2
กลุ่มคลองสีบ	70	15
รวม	405	80

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียน
ของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร วิธีเรียนทางไกลแบ่งเป็น
3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยว
กับอายุ สถานภาพ รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 3 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และกิจกรรมการพบกลุ่ม

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปัญหาปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิธีเรียนทางไกลของการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 3 ด้าน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำราจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานเนื้อหาของแบบสอบถาม

2. สัมรวจปัญหาการเรียน โดยสอบถามจากนักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่กำลังเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนทางไกลที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้างต้น สร้างแบบสอบถามปัญหาในการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และกิจกรรมการพบกลุ่ม

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และภาษาที่ใช้

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อครูประจำกลุ่มด้วยตนเองในแต่ละกลุ่ม เพื่อขอเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังครูประจำกลุ่มแต่ละกลุ่ม เพื่อขอความร่วมมือกับกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม กำหนดเวลาในการขอรับแบบสอบถามกลับภายใน 2 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 80 ฉบับ ครบตามจำนวนที่ต้องการ คิดเป็น 100% ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้ว ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ซึ่งแบบสอบถามที่ได้คืนมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 80 ฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งได้

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณค่าความถี่ และร้อยละ จำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล 3 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. ให้เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
2.60 - 3.40	หมายถึง	มีปัญหปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	มีปัญหามาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด

5. ทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าคะแนนที (t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) หากพบความแตกต่างใช้การทดสอบรายคู่ของนิวแมนส์คูลส์ (Newman-Keuls's Method)

6. ข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วจัดเรียงลำดับปัญหามากน้อย ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package For Social Science)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนแบบมาตรฐาน

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 41)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของทั้งหมดของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2. ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนกลุ่มที่ 1, 2
S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่ม 1, 2
n_1, n_2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม 1, 2

3. ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม

MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

4. เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Student - q - Statistic แบบ Newman-Keul's Method (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531: 231)

$$q = \frac{\bar{X}_{\max} - \bar{X}_{\min}}{\sqrt{\frac{M_{sw}}{n}}}$$

เมื่อ q	แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
$\bar{X}_{\max}$ $\bar{X}_{\min}$	แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มมีค่าสูงและกลุ่มมีค่าต่ำ
M_{sw}	แทน Mean Square ภายในกลุ่ม
n	แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิธีเรียนทางไกล เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้ศึกษานำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้คือ

- ตอนที่ 1   ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2   ข้อมูลปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่เรียนในหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิธีทางไกล

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา การเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 80 คน จำแนกตาม อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ปรากฏดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	ความถี่(N)	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 ระหว่าง15-20 ปี	42	52.50
1.2 ระหว่าง21-25 ปี	27	33.75
1.3 26 ปีขึ้นไป	11	13.75
2. สถานภาพการสมรส		
2.1 โสด	68	85.00
2.2 สมรส	12	15.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	ความถี่(N)	ร้อยละ
3. รายได้		
3.1 ต่ำกว่า 3,000 บาท	9	11.25
3.2 3,000-4,000 บาท	33	41.25
3.3 สูงกว่า 4,000 บาท	38	47.5
4. ประสบการณ์การทำงานในโรงงาน		
4.1 1-2 ปี	52	65.00
4.2 3-4 ปี	15	18.75
4.3 5 ปีขึ้นไป	13	16.25
5. ตำแหน่งในการปฏิบัติงานในโรงงาน		
5.1 พนักงาน	77	96.25
5.2 หัวหน้างาน	3	3.75
รวม	80	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า นักศึกษาศาสตร์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 80 คน อายุระหว่าง 15-20 ปี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 อายุระหว่าง 21-25 ปี มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 อายุ 26 ปีขึ้นไป มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 ด้านสถานภาพการสมรสส่วนใหญ่ยังเป็นโสด มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 สมรสแล้ว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ด้านรายได้ มีรายได้เดือนละต่ำกว่า 3,000 บาท มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25

มีรายได้เดือนละ 3,000-4,000 บาท มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 และมีรายได้สูงกว่าเดือนละ 4,000 บาท มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ด้านประสบการณ์การทำงานในโรงงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 1-2 ปี มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 3-4 ปี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 ด้านตำแหน่งในการปฏิบัติงานในโรงงาน ส่วนใหญ่จะเป็นพนักงานมีจำนวนมากถึง 77 คน คิดเป็นร้อยละ 96.25 และเป็นหัวหน้างาน มีจำนวนเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75

ตอนที่ 2 ด้านปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรี

คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวม และรายด้าน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรี			
ด้านตัวผู้เรียน	2.20	0.45	น้อย
ด้านครูผู้สอน	1.48	0.59	น้อย
ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	2.05	0.59	น้อย
รวม	2.04	0.45	น้อย

จากตาราง 3 แสดงว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.04$) โดยด้านตัวผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=2.20$) รองลงไป ได้แก่ ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ($\bar{X}=2.05$) และด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=1.84$)

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
<u>ปัญหาด้านครูผู้สอน</u>				
1.	ครูขาดความเอาใจใส่ในตัวนักเรียนที่เป็นสตรี	1.74	0.87	น้อยที่สุด
2.	ครูสอนเร็วเกินไป ตามบทเรียนไม่ทัน	2.30	0.95	น้อย
3.	ครูให้คำปรึกษาในวิชาที่เรียนน้อยมาก	2.43	0.93	น้อย
4.	ครูไม่ให้ความสนใจ เมื่อนักศึกษามีปัญหา	1.86	0.81	น้อย
5.	ครูขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน	1.71	0.68	น้อยที่สุด
6.	ครูขาดความมั่นใจในตนเอง ให้คำแนะนำ ปรึกษาไม่ได้	1.63	0.77	น้อยที่สุด
7.	ครูไม่ได้สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	1.70	0.77	น้อยที่สุด
8.	ครูวางตัวต่อนักศึกษาที่เป็นสตรีอย่าง ไม่เหมาะสม เช่น ห่างเหินไม่เป็นกันเอง	1.55	0.79	น้อยที่สุด
9.	ครูไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาสตรี	1.46	0.69	น้อยที่สุด
10.	ครูไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษา	1.60	0.87	น้อยที่สุด
11.	ครูให้งานค้นคว้าและทำรายงานมากเกินไป	2.30	0.88	น้อย
รวม		1.84	0.52	น้อย

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
<u>ปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม</u>				
1.	หัวข้อการพบกลุ่มไม่เหมาะสมกับกลุ่มนักศึกษาสตรีที่จะเรียน	1.98	0.75	น้อย
2.	ขาดเอกสารสำหรับนักศึกษาเพื่อค้นคว้าในการพบกลุ่ม	2.21	0.71	น้อย
3.	นักศึกษามาพบกลุ่มไม่สม่ำเสมอ	2.24	0.88	น้อย
4.	ครูไม่ได้จัดกลุ่มย่อยแยกตามปัญหาต่างๆ	1.99	0.91	น้อย
5.	ครูไม่ให้ความรู้เบื้องต้นเรื่องกระบวนการพบกลุ่มและการเป็น สมาชิกที่ดีของกลุ่ม	1.89	0.89	น้อย
6.	ครูไม่นำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน	1.96	0.88	น้อย
7.	ครูประจำกลุ่มไม่ค่อยให้ความสนใจในการตรวจแบบฝึกหัด	1.95	0.90	น้อย
8.	ครูผู้สอนไม่มีการทำแผนกลุ่มร่วมกับผู้เรียน	1.99	0.92	น้อย
9.	ครูประจำกลุ่มไม่มีการจัดการกิจกรรมนันทนาการ (คลายเครียด)	2.43	1.02	น้อย
10.	ครูผู้สอนไม่มอบหมายงานให้นักศึกษาไปค้นคว้า ทำให้ไม่ทราบว่าจะทำอะไร	2.09	0.96	น้อย
11.	สถานที่ในการพบกลุ่มไม่สะดวกในการทำกิจกรรมพบกลุ่มของนักศึกษาสตรี	1.91	0.09	น้อย
12.	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	2.03	0.99	น้อย
	รวม	2.05	0.59	น้อย

จากตาราง 4 แสดงว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล มีข้อที่ค่าเฉลี่ยมีปัญหในระดับปานกลาง มีด้วยกัน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าทั้งการเรียนมานานทำให้จำอะไรได้ไม่ดีและเรียนรู้ช้า ($\bar{X} = 2.90$) ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนที่บ้านทำให้เรียนไม่ได้ดี ($\bar{X} = 2.71$)

ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมีอยู่ 23 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าขาดพื้นที่ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 2.60$) มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการเรียน ($\bar{X} = 2.59$) ครูให้คำปรึกษาในวิชาที่เรียนน้อยมาก ($\bar{X} = 2.43$) ครูประจำกลุ่มไม่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ (คลายเครียด) ($\bar{X} = 2.43$) มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนไม่กล้าซักถามครู ($\bar{X} = 2.36$) ครูสอนเร็วเกินไปตามบทเรียนไม่ทัน ($\bar{X} = 2.30$) ครูให้งานหนักและทำรายงานมากเกินไป นักศึกษาขาดอิสระในการแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 2.26$) นักศึกษามาพบกลุ่มไม่สม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.24$) ขาดเอกสารสำหรับนักศึกษาเพื่อค้นคว้าในการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 2.21$) ครูไม่มอบหมายงานให้นักศึกษาไปค้นคว้าทำให้ไม่ทราบว่าจะทำอะไร ($\bar{X} = 2.09$) กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 2.03$) มีภาระครอบครัวมากทำให้ขาดเรียนบ่อย ตามบทเรียนไม่ทัน ($\bar{X} = 2.00$) ครูไม่ได้จัดกลุ่มย่อยแยกตามปัญหาต่างๆ ($\bar{X} = 1.99$) หัวข้อการพบกลุ่มไม่เหมาะสมกับกลุ่มนักศึกษาที่จะเรียน ($\bar{X} = 1.98$) ครูไม่นำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 1.96$) ครูประจำกลุ่มไม่ค่อยให้ความสนใจในการตรวจสอบแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 1.95$) สถานที่ในการพบกลุ่มไม่สะดวกในการทำกิจกรรมพบกลุ่มของนักศึกษาสตรี ($\bar{X} = 1.91$) ครูไม่ให้ความรู้เบื้องต้นเรื่องกระบวนการพบกลุ่มและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ($\bar{X} = 1.89$) ครูไม่ให้ความสนใจในเมื่อนักศึกษามีปัญหา ($\bar{X} = 1.86$) คนในครอบครัวไม่สนับสนุนให้มาเรียน ($\bar{X} = 1.83$)

ส่วนข้อความที่เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด มี 10 ข้อคือ ข้อที่ว่า ครูขาดความเอาใจใส่ในส่วนตัวนักศึกษาที่เป็นสตรี ($\bar{X} = 1.74$) ครูขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ($\bar{X} = 1.71$) ครูไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ($\bar{X} = 1.70$) มีโรคประจำตัวที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ($\bar{X} = 1.69$) ปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักศึกษาในกลุ่มเดียวกันไม่ได้

($\bar{X} = 1.65$) ครูขาดความมั่นใจในตนเอง ให้คำแนะนำปรึกษาไม่ได้ ($\bar{X} = 1.63$) มีอุปสรรคด้านร่างกาย สำหรับการเรียน เช่น สายตา การได้ยิน อื่นๆ ระบุ ($\bar{X} = 1.60$) ครูไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษา ($\bar{X} = 1.60$) ครูวางตัวต่อนักศึกษาที่เป็นสตรีอย่างไม่เหมาะสม เช่น ห่างเหินไม่เป็นกันเอง ($\bar{X} = 1.55$) ครูไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาสตรี ($\bar{X} = 1.46$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐานที่วางไว้ในแต่ละข้อ

การทดสอบสมมุติฐานของการวิจัยเป็นไปดังนี้

1. การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอายุ ต่างกันมีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
ผลการทดสอบสมมุติฐานเป็นไปตามตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	S.S	M.S	F
ด้านตัวผู้เรียน	2	0.10	0.05	0.23
ระหว่างกลุ่ม				
ภายในกลุ่ม	77	15.96	0.21	
รวม	79	16.50		

ตาราง 5(ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	S.S	M.S	F
<u>ด้านครูผู้สอน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.06	0.03	0.10
ภายในกลุ่ม	77	21.22	0.28	
รวม	79	21.27		
<u>ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.20	0.01	0.28
ภายในกลุ่ม	77	27.29	0.35	
รวม	79	27.49		
<u>โดยรวมทั้ง 3 ด้าน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	0.02	11
ภายในกลุ่ม	77	15.58	0.20	
รวม	79	15.63		

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาศาสตร์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

2. การทดสอบสมมุติฐานที่ว่า “นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน” มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ปากฎตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักเรียนของนักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ

ปัญหาการเรียน	สถานภาพการสมรส				t
	โสด (N = 68)		สมรส (N = 12)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านตัวผู้เรียน	2.16	0.42	2.47	0.55	-2.25
2. ตัวครูผู้สอน	1.85	0.52	1.82	0.55	0.18
3. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	2.04	0.59	2.13	0.61	-0.45
รวม	2.02	0.43	2.15	0.52	-0.90

จากตารางที่ 6 แสดงว่า นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพทางการสมรสต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3. การทดสอบสมมุติฐานที่ว่า “นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่รายได้ต่างกันมีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ปรากฏดังตาราง 7 ดังต่อไปนี้

ตาราง 7 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	S.S	M.S	F
<u>ด้านตัวผู้เขียน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.11	0.55
ภายในกลุ่ม	77	15.82	0.21	
รวม	79	16.05		
<u>ด้านครูผู้สอน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.25	0.12	0.46
ภายในกลุ่ม	77	21.02	0.27	
รวม	79	21.27		
<u>ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	1.82
ภายในกลุ่ม	77	26.25	0.34	
รวม	79	27.49		

ตาราง 7 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	S.S.	M.S	F
<u>โดยรวมทั้ง 3 ด้าน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	1.18
ภายในกลุ่ม	77	15.16	0.20	
รวม	79	15.62		

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีรายได้ต่างกัน มีปัญหาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

4. การทดสอบสมมุติฐานที่ว่า นักศึกษาสตรีที่ทำในโรงงานอุตสาหกรรมที่ประสบภาระณในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้านต่างกัน ปรากฏดังตาราง 8 ต่อไปนี้

ตาราง 8 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประสบภาระณในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	S.S	M.S	F
<u>ด้านตัวผู้เรียน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.07	0.32
ภายในกลุ่ม	77	15.92	0.21	
รวม	79	16.05		

ตาราง 8 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	S.S	M.S	F
<u>ด้านครูผู้สอน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.22	0.80
ภายในกลุ่ม	77	20.84	0.27	
รวม	79	21.27		
<u>ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.93	0.47	1.35
ภายในกลุ่ม	77	26.55	0.34	
รวม	79	27.48		
<u>โดยรวมทั้ง 3 ด้าน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.22	1.10
ภายในกลุ่ม	77	15.19	0.20	
รวม	79	15.62		

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

การทดสอบสมมุติฐานที่ว่า นักศึกษาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้านต่างกัน ปรากฏดังตาราง 9 ต่อไปนี้

ตาราง 9 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาศรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

ปัญหาการเรียน	ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน				t
	พนักงาน (N = 77)		หัวหน้างาน (N = 3)		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านตัวผู้เรียน	2.20	0.46	2.22	0.24	-0.08
2. ด้านครูผู้สอน	1.86	0.52	1.45	0.31	1.33
3. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	2.07	0.59	1.67	0.58	1.16
รวม	2.05	0.45	1.79	0.38	0.98

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาศรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าความถี่

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาเป็นจำนวนน้อยผู้วิจัยจะได้นำเสนอข้อมูลซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังตาราง 10 ต่อไปนี้

ตาราง 10 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น	ความถี่
<u>ด้านตัวผู้เรียน</u>	
1. ไม่ค่อยเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน	10
2. ภาระจากการทำงานมีผลกระทบต่อการศึกษา	8
3. ขาดการพบกลุ่มเป็นจำนวนมากครั้ง เนื่องจากต้องทำงาน เพราะมีรายได้มากกว่าวันทำงานตามปกติ	7
<u>ด้านครูผู้สอน</u>	
1. ครูประจำกลุ่มไม่แจ้งผลการตรวจแบบฝึกหัดให้นักศึกษาทราบ	13
2. ครูผู้สอนไม่สนใจกับงานที่ให้นักศึกษาทำ	5
3. ครูประจำกลุ่ม ไม่วิจารณ์งานให้นักศึกษาทราบ ถึงข้อดี - ข้อดี	4

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่
<u>ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม</u>	
1. ขาดการส่งเสริมเอกสารการเรียน	14
2. การเรียนการสอนไม่ค่อยเข้าใจ	7
3. ไม่มีวิทยากรมาให้ความรู้	5

จากตาราง 10 พบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านตัวผู้เรียน พบข้อเสนอแนะอันดับแรกคือ ข้อที่ว่า ไม่ค่อยเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนรองลงมาคือ ข้อที่ว่า ภาระจากการงานมีผลกระทบต่อการศึกษา และข้อที่ว่า ขาดการพบกลุ่มเป็นจำนวนมากครั้ง เนื่องจากต้องทำงานเพราะมีรายได้มากกว่าวันทำงานปกติ

ด้านครูผู้สอน พบข้อเสนอแนะอันดับแรกคือ ครูประจำกลุ่มไม่แจ้งผลตรวจแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ รองลงมาคือข้อที่ว่า ครูผู้สอนไม่สนใจกับงานที่ให้นักศึกษาทำ และครูประจำกลุ่มไม่วิจารณ์งานให้นักศึกษาทราบถึงข้อดี-ข้อเสีย

ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม พบข้อเสนอแนะอันดับแรกคือ ขาดการส่งเสริมเอกสารการเรียนรองลงมาคือข้อที่ว่า การเรียนการสอนไม่ค่อยเข้าใจ และไม่มีวิทยากรมาให้ความรู้

ในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียนของนักศึกษาสตรี
ในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูล
ไว้ดัง ตาราง 11 ต่อไปนี้

ตาราง 11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม
เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น	ความถี่
1. ควรพาไปศึกษานอกสถานที่ตามแหล่งความรู้	12
2. ควรมีเอกสารประกอบการสอนเพิ่มขึ้น	10
3. ควรให้คำแนะนำแหล่งความรู้ในการค้นคว้า	8
4. ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ	7
5. ควรมีการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาการให้มาก	6

จากตาราง 11 พบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีใน
โรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

พบข้อเสนอแนะอันดับแรกคือ ควรพาไปศึกษานอกสถานที่ตามแหล่งความรู้ รอง
ลงมาคือข้อที่ว่า ควรมีเอกสารประกอบการสอนเพิ่มขึ้น ข้อที่ว่า ควรให้คำแนะนำแหล่ง
ความรู้ในการค้นคว้า ข้อที่ว่า ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ ข้อที่ว่า ควรมีการเรียน
การสอนเนื้อหาวิชาการให้มาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานเกี่ยวกับการเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน รายละเอียดของการศึกษามีดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล โดยพิจารณาใน 3 ด้าน คือ ตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และกิจกรรมการพบกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยจำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานในโรงงาน
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นข้อเสนอแนะของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมใน เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีต่อการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียน
2. ผลการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่สตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ตามกลุ่มต่าง ๆ 9 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนุรุษยาเก็น กลุ่มผู้นำหนองจอก กลุ่มเพื่อนพระยาปลา กลุ่มศาสนาวิทยา กลุ่มศิริวัง กลุ่มภูมินทร์วิทยา กลุ่มเพื่อนพัฒนา กลุ่มภักดีธรรม และกลุ่มคลองสิบ มีจำนวนทั้งสิ้น 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก วิธีเรียนทางไกล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 3 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และกิจกรรมการพบกลุ่ม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน วิธีเรียนทางไกลของการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำราจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับสตรี เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้
2. สัมภาษณ์ปัญหาการเรียน โดยสอบถามจากนักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเขตหนองจอกที่กำลังเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียนทางไกลที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระและภาษาที่ใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยติดได้ต่อครูประจำกลุ่มด้วยตนเองในแต่ละกลุ่ม เพื่อขอเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูประจำกลุ่มแต่ละกลุ่มทางไปรษณีย์ เพื่อขอความร่วมมือกับกลุ่มตัวอย่างในการ

ตอบแบบสอบถาม กำหนดเวลาในการขอรับแบบสอบถามกลับภายใน 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยไปขอรับ แบบสอบถามกลับด้วยตัวเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 80 ฉบับ ครบตามจำนวนที่ต้องการ คิดเป็น 100% ของแบบสอบถามทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำไปคำนวณหาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

2.1 การวิเคราะห์ปัญหาด้านข้อมูลส่วนตัวและปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรี โดยทำการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่มที่จำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งในการปฏิบัติงานในโรงงาน ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และเอฟเทส (F-test)

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลในด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยใช้ความถี่ (Frequency)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล สรุปดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม รวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านตัวผู้เรียน มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.20$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนมาก เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 - 20 ปี เพิ่งพ้นจากการศึกษาในระบบมาไม่นานนัก ทำให้การเรียนยังไม่ขาดช่วง ปัญหาการเรียนจึงมีไม่มากนัก และนอกจากนี้ถ้าพิจารณาด้านอื่น ๆ เช่น สถานภาพ

นักศึกษาส่วนมากมีสถานภาพเป็นโสด และและสภการณ์ในการทำงานยังน้อย ตำแหน่งในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นพนักงาน ซึ่งมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ไม่มากนัก จึงอาจทำให้มีปัญหาการเรียนอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ว่า ทิ้งการเรียนมานานเลยทำให้ทำอะไรไม่ได้ดีและเรียนรู้ช้า มีปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) และข้อที่ว่า ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนที่บ้านทำให้เรียนไม่ได้ดี ($\bar{X} = 2.71$) ข้อที่เป็นปัญหาน้อยได้แก่ข้อที่ว่า ขาดพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 2.60$) ข้อที่ว่า มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการเรียน ($\bar{X} = 2.59$) ข้อที่ว่า มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องที่ยังเรียนไม่กล้าซักถามครู ($\bar{X} = 2.36$) ข้อที่ว่า นักศึกษาขาดอิสระในการแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 2.26$) ข้อที่ว่า ขาดความเชื่อมั่นในตนเองไม่กล้าแสดงออก ($\bar{X} = 2.24$) ข้อที่ว่า มีภาระครอบครัวมากทำให้ขาดเรียนบ่อย ($\bar{X} = 2.00$) ข้อที่ว่า คนในครอบครัวไม่สนับสนุนให้มาเรียน ($\bar{X} = 1.83$) ข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า มีโรคประจำตัวที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ($\bar{X} = 1.69$) ข้อที่ว่า ปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักศึกษาในกลุ่มเดียวกันไม่ได้ ($\bar{X} = 1.65$) ข้อที่ว่า มีอุปสรรคด้านร่างกายสำหรับการเรียน เช่น สายตา ($\bar{X} = 1.60$)

1.2 ด้านครูผู้สอน มีปัญหาเกี่ยวกับการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ว่า ครูให้คำปรึกษาในวิชาที่เรียนน้อยมาก ($\bar{X} = 2.43$) ข้อที่ว่า ครูสอนเร็วเกินไปตามบทเรียนไม่ทัน ($\bar{X} = 2.30$) ข้อที่ว่า ครูให้งานค้นคว้าและทำรายงานมากเกินไป ($\bar{X} = 2.30$) ข้อที่ว่า ครูไม่ให้ความสนใจเมื่อนักศึกษามีปัญหา ($\bar{X} = 1.86$) ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า ครูขาดความเอาใจใส่ในตัวนักศึกษาที่เป็นสตรี ($\bar{X} = 1.74$) ข้อที่ว่า ครูขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ($\bar{X} = 1.71$) ข้อที่ว่า ครูไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ($\bar{X} = 1.70$) ข้อที่ว่า ครูขาดความมั่นใจในตนเอง ให้คำแนะนำปรึกษาไม่ได้ ($\bar{X} = 1.63$) ข้อที่ว่า ครูไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษา ($\bar{X} = 1.60$) ครูวางตัวต่อนักศึกษาที่เป็นสตรีอย่างไม่เหมาะสม เช่น ห่างเหิน ไม่เป็นกันเอง ($\bar{X} = 1.55$) ข้อที่ว่า ครูไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาสตรี ($\bar{X} = 1.46$)

1.3 ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เป็นปัญหาน้อยได้แก่ ข้อที่ว่า ครูประจำกลุ่มไม่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ (คลายเครียด) ($\bar{X} = 2.43$) ข้อที่ว่า นักศึกษามาพบกลุ่มไม่สม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.24$) ข้อที่ว่า ขาดเอกสารสำหรับนักศึกษาเพื่อค้นคว้าในการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 2.21$) ข้อที่ว่า ครูไม่มอบหมายงาน ให้นักศึกษาค้นคว้าทำให้ไม่ทราบว่าจะทำอะไร ($\bar{X} = 2.09$) ข้อที่ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 2.03$) ข้อที่ว่า ครูไม่ได้จัดกลุ่มย่อยแยกตามปัญหา ต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.99$) ครูผู้สอนไม่มีการทำแผนการพบกลุ่มร่วมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 1.99$) ข้อที่ว่า หัวข้อการพบกลุ่มไม่เหมาะสมกับกลุ่มนักศึกษาสตรีที่จะเรียน ($\bar{X} = 1.98$) ข้อที่ว่า ครูไม่นำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 1.96$) ข้อที่ว่า ครูประจำกลุ่มไม่ค่อยให้ความสนใจในการตรวจแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 1.95$) ข้อที่ว่า สถานที่ในการพบกลุ่มไม่สะดวกในการทำกิจกรรมพบกลุ่มของนักศึกษาสตรี ($\bar{X} = 1.91$) ข้อที่ว่า ครูไม่ให้ความรู้เบื้องต้นเรื่องกระบวนการพบกลุ่มและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ($\bar{X} = 1.89$)

2. การเปรียบเทียบเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อทดสอบสมมุติฐานของการศึกษา จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานในโรงงาน

2.1 นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

2.2 นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

2.3 นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีรายได้ต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

2.4 นักศึกษาศาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

2.5 นักศึกษาศาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

3. จากข้อคำถามปลายเปิด มีผู้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจำนวน 25 ราย เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้ ในด้านผู้เรียน คือข้อที่ว่า ภาระจากการทำงานมีผลกระทบต่อ การเรียน ข้อที่ว่า ขาดการพบกลุ่มเป็นจำนวนมากครั้งเนื่องจากต้องทำงาน เพราะมีรายได้มากกว่า วันทำงานปกติ ข้อที่ว่า มีปัญหาการเดินทางมาพบกลุ่ม ในด้านครูผู้สอน คือข้อที่ว่า ครูประจำกลุ่มไม่แจ้งผลการตรวจแบบฝึกหัดให้นักศึกษาทราบ ข้อที่ว่า ครูผู้สอนไม่สนใจกับงานที่ให้นักศึกษาทำ ข้อที่ว่า ครูประจำกลุ่มไม่วิจารณ์งานให้นักศึกษาทราบถึงข้อดี - ข้อเสีย ในด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม คือข้อที่ว่า ขาดการส่งเสริมเอกสารการเรียน ข้อที่ว่า การเรียนการสอนไม่ค่อยเข้าใจ ข้อที่ว่า ไม่มีวิทยากรมาให้ความรู้ สำหรับข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ นั้น ได้แก่ข้อที่ว่า ควรมีเอกสารประกอบการสอนเพิ่มขึ้น ข้อที่ว่า ควรให้คำแนะนำแหล่งความรู้ในการค้นคว้า ข้อที่ว่า ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ ข้อที่ว่า ควรหาไปศึกษานอกสถานที่ ข้อที่ว่า ควรมีกิจกรรมคลายเครียด

อภิปรายผล

1. จากที่พบว่าปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรี ในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม มีปัญหาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04$) แสดงว่า โดยส่วนรวมแล้ว การเรียนการสอนยังมีปัญหาอยู่บ้าง แต่เมื่อพิจารณาจัดลำดับปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน ด้านตัวผู้เรียนจะมีปัญหาการเรียนเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 2.20$) ปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม เป็นอันดับที่ 2 ($\bar{X} = 2.05$) และอันดับที่ 3 เป็นปัญหาด้านครูผู้สอน

($X = 1.84$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ระหว่าง 15-20 ปี เพิ่งพ้นจากการเรียนในระบบโรงเรียนมาไม่นานนัก ทักษะด้านความรู้ ที่ศึกษามาอาจยังไม่ขาดช่วงมากนักจึงทำให้มีปัญหาการเรียนทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับน้อยก็อาจเป็นได้

1.1 สำหรับปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ในด้านตัวผู้เรียน พบว่า นักศึกษาที่ทำการเรียนมานานทำให้จำอะไรไม่ได้ดี และการเรียนรู้ช้าอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากนักศึกษาผู้ใหญ่ประเภททางไกล มีภารกิจเชิงพัฒนาการมาก ซึ่งสอดคล้องกับสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2533 : 10) ที่กล่าวว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาธุรกิจที่ทำและภาระที่ต้องรับผิดชอบ ด้วยสาเหตุดังกล่าว อาจทำให้นักศึกษาอ่านหนังสือแล้วลืมง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญ เป้เงินเจริญ (2522 : 86) ที่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ประสบปัญหาการเรียนมากที่สุด ข้อที่พบมากคือ ความจำไม่ดี การที่นักศึกษามีภารกิจการทำงานทำให้ไม่ม่เวลาทบทวนบทเรียน และทำการเรียนมานาน เมื่อมาเรียนอีกครั้งหนึ่งทำให้การรับรู้อาจช้าลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพอร์วิส (Purvis, 1980 : 163-175) ที่ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดส่วนใหญ่ มีภาระรับผิดชอบในการประกอบอาชีพ ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียน

1.2 ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาที่พบมากคือครูให้คำปรึกษาในวิชาที่เรียนน้อยมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าการเรียนด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อ (เชียรศรี วิจิตรศิริ, 2530 : 30) โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้คอยชี้แนะและช่วยแก้ปัญหาการเรียนของนักศึกษา คอยกระตุ้นให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุด แต่เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่อาจจะเคยชินกับการศึกษาในระบบ เมื่อมาศึกษาระบบทางไกลจึงยังคงมีความต้องการที่จะให้ครูผู้สอนให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่องเนื้อหาวิชาที่เรียน เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้รู้จักช่วยเหลือตนเองในการเรียนแบบทางไกล เพราะนักศึกษาอาจมีความวิตกกังวลในการเรียน

1.3 ปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ปัญหาที่พบมาก คือ ครูประจำกลุ่มไม่มีการจัดกิจกรรมคลายเครียด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาศาสตรีทำงานโรงงานนอกจากจะต้องทำงานตามวันและเวลาตามปกติแล้ว บางครั้งอาจมีการทำงานล่วงเวลา

ด้วย รวมทั้งความเหนื่อยล้าที่ต้องทำงานหนัก (เชียร์ศรี วิวิธสิริ. 2530 : 100) เมื่อมาพบกลุ่ม ทำให้เกิดความเครียด จึงมีความต้องการให้จัดกิจกรรมคลายเครียด เพื่อจะทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนน่าเรียนมากขึ้น จึงต้องการให้จัดก็เป็นได้

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นในการพบกลุ่มรวมทุกด้าน โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ

การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทุกด้าน โดยจำแนกตามตัวแปร อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 อายุ นักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาคั้งนี้ ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลที่มีระดับอายุต่างกัน มาเรียนในหลักสูตรเดียวกัน ครูผู้สอนมีคุณวุฒิคล้ายคลึงกัน ประกอบกับสภาพแวดล้อมในการเรียน บรรยากาศในการเรียนอาจใกล้เคียงกัน ปัญหาการเรียนโดยทั่วไปจึงแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ในทางสถิติถือว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของมณัส ศรีภักขยา (2533 : 76) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 15-20 ปี 21-25 ปี และ 26 ปีขึ้นไป มีปัญหาการเรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งนักศึกษาที่อยู่ในวัยนี้ เพิ่งพ้นจากระบบโรงเรียนมา ยังไม่นานนัก ทักษะในด้านความรู้ที่ได้ศึกษามาอาจยังไม่ลึ้ม และการเรียนรู้อาจถือว่าไม่ได้ขาดช่วงมากนัก (อิรภัทร์ สุวรรณชาติ. 2537 : 133) และการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมนั้นไม่ได้แบ่งแยกระดับอายุ ทำงานคละกันไปตามฝ่ายปฏิบัติ ดังนั้นข้อมูลที่พบเกี่ยวกับปัญหาการเรียนจึงแตกต่างกันไม่มากนัก

2.2 สถานภาพการสมรส นักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาคั้งนี้ ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นโสดหรือสมรสแล้ว ย่อมมีความต้องการเช่นเดียวกันคือทุกคนที่มาเรียนอาจมี

เป้าหมายในการเรียนตรงกัน คือ ต้องการเรียนให้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือได้รับความรู้และได้รับวุฒิบัตรในการเรียน (สิรินาฏ ราชเดิม. 2534 : 92) จึงทำให้นักศึกษาไม่ว่าจะเป็นโสดหรือสมรสแล้ว จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกันไม่มากนัก

2.3 รายได้นักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีรายได้ต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่ารายได้ในการทำงานของนักศึกษาสตรี แตกต่างกันอย่างไม่มากนัก และนักศึกษาที่มาเรียนที่เป็นสตรีส่วนใหญ่ มีความประหยัดใล่เรื่องชีวิตความเป็นอยู่ และบางคนอาจมีรายได้เสริมหรือมีการทำงานล่วงเวลาพิเศษซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตต์เยี่ยมละออ (2535 : 119) ที่กล่าวไว้ว่า แรงงานสตรีจะเข้าบ้านรวมกันอยู่หลายคน และแรงงานสตรีส่วนใหญ่ต้องทำงานล่วงเวลาแทบทุกโรงงาน จึงทำให้มีรายได้มาเสริม เมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีนโยบายการจัดการเรียนการสอนเดียวกัน หลักสูตรเดียวกัน ผู้สอนมีคุณสมบัติเดียวกัน เมื่อเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน จึงทำให้มีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันไม่มากนัก

2.4 ประสบการณ์ในการทำงาน นักศึกษาสตรีที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาสตรีในโรงงานที่มาเรียนในระบบการศึกษาทางไกล มีระยะเวลาการทำงานใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก และมาเรียนกับครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์สอนในการทำกิจกรรม และมีการเตรียมตัวด้านการสอน สร้างแรงจูงใจ และมีการสร้างบรรยากาศ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้นักศึกษาได้เรียนในสภาพแวดล้อมที่คล้าย ๆ กัน จึงมีปัญหาในการเรียนไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานของ อุษษา เทียนทอง (2530 : 60) ในการพบกลุ่มครูประจำกลุ่ม ทั้งในส่วนกลางและส่วนนอก มีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนสอบผ่านทุกวิชา ดังนั้น การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มจึงเน้นที่การเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน

2.5 ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน นักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักศึกษาสตรีในโรงงาน

อุตสาหกรรมมีตำแหน่งในการทำงานส่วนใหญ่ จะเป็นพนักงานไม่ใช่หัวหน้างาน และมาเรียนในการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งต้องรับผิดชอบการเรียนด้วยตนเอง อาจใช้ประสบการณ์ในการทำงานที่ตัวเองต้องรับผิดชอบมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในการเรียน จึงทำให้มีประสบการณ์ในการวางแผนการเรียน เพราะการเรียนการสอนของระบบการศึกษานอกโรงเรียน ระบบทางไกล มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการสำรวจสื่อ และจัดตามปรัชญาการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน คือ คิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น รู้จักปรับตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อุษา เทียนทอง : 2530: 20) เมื่อครูประจำกลุ่มจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน ให้นักศึกษา คิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น จึงทำให้การเรียนการสอนแตกต่างกันไม่มากนัก

3. จากข้อคำถามปลายเปิด มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรี ในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านผู้เรียน มีข้อเสนอแนะว่าไม่ค่อยเข้าใจเนื้อหาที่เรียน อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มาเรียนในระบบการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่ทิ้งการเรียนมานาน และนักศึกษาส่วนใหญ่เคยชินกับการเรียนในชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้สอน เมื่อต้องมาศึกษาในระบบทางไกล ซึ่งนักศึกษาต้องค้นคว้าการเรียนจากสื่อด้วยตนเอง และไม่ทราบวิธีการเรียนที่ดีซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มนุญ เป้นเจริญ (2522 : 86) พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่อายุ 18 ปีขึ้นไป ออกจากโรงเรียนมานาน เมื่อมาเรียนใหม่อีกครั้งจึงมีความหวังจะเรียนให้ดี และนักศึกษาผู้ใหญ่ประสบปัญหาการเรียนมากที่สุดได้แก่ไม่ทราบวิธีการเรียนที่ดี และปัญหาการมีภาระจากการทำงานและขาดการพบกลุ่มเนื่องจากต้องทำงาน นักศึกษาต้องทำงานในโรงงานและทำงานล่วงเวลาเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว และไว้ใช้จ่ายในการเรียน ทำให้ไม่มีเวลาพบกลุ่มได้ทุกครั้งซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ สุวัฒน์ วิฒนวงศ์ (2533 : 10) ที่ว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีภารกิจเชิงพัฒนาการมากมาย มีความสนใจหลายด้านที่ต้องทำไปพร้อมกัน ด้วยสาเหตุดังกล่าวอาจทำให้ประสบกับปัญหาการเรียน

3.2 ด้านครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่า ครูประจำกลุ่มไม่แจ้งผลการตรวจแบบฝึกหัดให้นักศึกษาทราบ ไม่สนใจกับงานที่ให้นักศึกษา และไม่วิจารณ์งานให้นักศึกษาทราบถึงข้อดี-ข้อเสีย อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มาเรียนมีความวิตกกังวลในการเรียน เพราะที่การเรียนมาระยะหนึ่ง นักศึกษาจึงอยากทราบผลการเรียนซึ่งตรงกับแนวคิดของ นักการศึกษาผู้ใหญ่ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2533 : 74) ที่กล่าวว่า ลักษณะธรรมชาติของคนในวัยผู้ใหญ่ มีความแตกต่างกันทางร่างกาย ประสบการณ์ ความพร้อมในการเรียน จึงเป็นผลให้การเรียนรู้แตกต่างกัน และเพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปตามความมุ่งหวัง ครูประจำกลุ่มจึงควรแจ้งผลการเรียนให้นักศึกษาทราบ เพื่อเป็นการกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน

3.3 ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม มีข้อเสนอแนะว่าขาดการส่งเสริมเอกสารการเรียน เพราะนักศึกษาทางไกลต้องเรียนด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อประสมในการเรียนการสอน เช่น เอกสารทางวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อทางไปรษณีย์ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533-8)และการเรียนการสอนของนักศึกษาทางไกลยังขาดสื่อทางด้านเอกสารวิชาการ เพราะบางครั้งการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนดีขึ้นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาฏ ราชเดิม (2534 : 96) พบว่า ขณะนี้ในการเรียนทางไกลแต่ละหมวดวิชาของนักศึกษาทางไกล ไม่มีอุปกรณ์เสริมเนื้อหาบทเรียนที่สำคัญ ๆ และสื่อเสริมที่มีอยู่ก็บริการไม่ทั่วถึง เพราะมีน้อย ดังนั้น นักศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้จัดหาอุปกรณ์เอกสารการเรียนด้วย และข้อที่ว่า ไม่มีวิทยากรมาให้ความรู้ นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ต้องการที่จะให้เชิญ วิทยากรมาให้ความรู้ ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากผู้สอน หรือผู้มีประสบการณ์ ในการสอนแต่ละวิชาโดยตรงซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทางจิตวิทยา ที่ว่า การเรียนรู้ของบุคคลประการหนึ่งเกิดจากการเลียนแบบตัวบุคคล ที่ตนเองเห็นว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และประสบความสำเร็จ(พรรณี ช. เจนจิต. 2528 : 247) ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม มีความต้องการที่จะให้เชิญวิทยากรมาเป็นผู้แนะนำให้ความรู้บ้าง

3.4 ด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรพาไปศึกษานอกสถานที่ตามแหล่งความรู้ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาตรีในโรงงานต้องทำงานหนัก และต้องพบกับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่จำเจ เมื่อมาเรียนในสถานที่เรียน ก็อาจพบกับผู้เรียนที่ทำงานในสถานที่เดียวกันอีก จึงต้องการเรียนรู้ในสภาพบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่หนักสมองจนเกินไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีสุวรรณค์ แสงวิจิตร (2531 : 137-138) ที่พบว่า เนื่องจากผู้ใช้แรงงานต้องทำงานหนักมาตลอดทั้งวัน จึงมีความต้องการบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ข้อที่ว่า ควรมีการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาการให้มาก เพราะผู้เรียนวิธีเรียนทางไกลต้องศึกษาตำราเรียนด้วยตนเอง หรือเรียนโดยไร้สื่อประสม และมีภารกิจมาก เมื่อมาพบกลุ่มจึงต้องการความรู้เนื้อหาด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อุษา เทียนทอง (2530 : บทคัดย่อ) ที่ว่า ผู้เรียนต้องการให้ครูประจำกลุ่มเน้นด้านวิชาการ เนื่องจากผู้เรียนอ่านคู่มือเรียนไม่เข้าใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้ามี่ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านตัวผู้เรียน มีปัญหาเนื่องจากไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนและทิ้งการเรียนมานานทำให้เรียนรู้ช้า ครูประจำกลุ่มควรจัดกิจกรรมในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง โดยพิจารณาจากสภาพของนักศึกษา ตามสภาพของอายุ สถานภาพการสมรส สภาพการทำงานที่แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน และควรหาวิธีหรือจัดเวลาสอนเสริม อาจใช้เวลาในช่วงพบกลุ่ม หรือหลังเวลาพบกลุ่ม เพื่อช่วยลดปัญหาการเรียนรู้อันของนักศึกษา

2. ในด้านครูผู้สอน พบปัญหาครูให้คำปรึกษาน้อย และไม่แจ้งผลการทำแบบฝึกหัดให้นักศึกษาทราบ รวมทั้งการวิจารณ์งานให้นักศึกษาทราบถึงข้อดีและข้อเสีย ครูประจำกลุ่มจึงควรให้บริการแนะนำ และให้คำปรึกษาวิชาที่เรียน แจ้งผลงานที่นักศึกษาทำให้ทราบ และควรวางแผน การพบกลุ่มร่วมกับนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบทิศทางและความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน

3. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่มซึ่ง ขาดการส่งเสริมเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ควรให้การสนับสนุนในเรื่องการผลิตสื่อ เช่น ใ้ห้งบประมาณหรืออุปกรณ์สำหรับจัดทำเอกสารไว้บริการแก่ครูประจำกลุ่ม เพื่อครูประจำกลุ่มจะได้จัดทำเอกสารไว้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและแก้ไขปัญหาดังกล่าว และครูประจำกลุ่มจึงควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชา มาให้คำชี้แนะและให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษา บางโอกาส และนอกจากนี้ ครูประจำกลุ่มควรให้ นักศึกษาเสนอโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน เพื่อขออนุมัติและร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมพานักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่ตามแหล่งความรู้ที่ จำเป็น อีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมเขตอื่น เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับการศึกษาครั้งนี้
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ แต่ควรศึกษากับนักศึกษาสตรีที่เรียนการศึกษานอกระบบในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้
3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาถึงด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากปัญหาด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่มบ้าง เช่น ปัญหาด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตปัญหาของสื่อและการใช้สื่อ เป็นต้น
4. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้เครื่องมือในการวิจัยแบบสัมภาษณ์ และศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงมากขึ้นกว่าครั้งนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการ
ศึกษาสำหรับสตรีในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ,2532.

เกหลง ปภาวสิทธิ์. ประวัติการศึกษาประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บรรณहार, 2500.

ก่อ สวัสดิพานิชย์. "วิเคราะห์การศึกษานอกระบบไทย: จากอดีตสู่ปัจจุบัน,"
ในการศึกษานอกระบบ. 1 (2):11-32 กันยายน - ธันวาคม, 2529.

คณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว. แผนพัฒนาสตรีระยะยาว (2525-2544).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว,2525.

จันทิรา บุญช่วย. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูประจำกลุ่มที่ส่งเสริมการอภิปราย
ของผู้เรียน ในโครงการศึกษานอกโรงเรียน ทางวิทยุและไปรษณีย์ของศูนย์
การศึกษานอก โรงเรียนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,2526. อัดสำเนา.

จำเนียร จันทรงาม. การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น
ในเรือนจำและทัณฑสถาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิทยาลัย ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2534.

เชียรศรี วิวิธสิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบโรงเรียน เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

อิรภัทร์ สุวรรณชาติ. การศึกษาปัญหาการพบกลุ่ม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

เทคโนโลยีทางการศึกษา, ศูนย์. คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ การเรียนทางไกล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา, 2533.

ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา. "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต" วารสารครุศาสตร์. 12 (4): 1-8; เมษายน - กันยายน 2526.

พรณี ช.เจนนิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

เพ็ญแข ประจันปัจฉิม. พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา. กรุงเทพฯ: เอกลักษณ์ดีไซน์, 2532.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.

มนัส ศรีกัลยา. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

มนูญ เป้เนจเริญ. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว สังคม และการเรียนอาชีวศึกษา
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5
จังหวัดสงขลา.ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: วิกิตอริเพาเวอร์พอยท์, 2528.

แรงงาน, กรม. รายงานการประชุมสัมมนาผู้นำแรงงานสตรีรุ่นที่ 1. กรุงเทพฯ:
กรมแรงงานกระทรวงมหาดไทย และคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหา
แรงงานสตรี, 2531.

วิจิตร ศรีสอาน. พื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์, 2523.

สมคะเน คำจุน. ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่เกี่ยวกับ
การสอนเสริม. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529. อัดสำเนา.

สิรินาฏ ราชเดิม. การศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
อัดสำเนา.

สุจิตต์ เขียมละออ. ความสนใจและโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของแรงงานสตรี กรณีศึกษาในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

สุนทร โคตรบรรเทา. แนวคิดวิธีการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นอกระบบโรงเรียน.

พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์, 2525.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

อุบล ทศนโกวิท. การศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับ

การพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและ

ไปรษณีย์ ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง. ปริญญาโท กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

อัดสำเนา.

อุษา เทียนทอง. ลักษณะการจัดกิจกรรมพบกลุ่มการศึกษผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ

ที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง.

ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

Choangulis, Satasays. The role of Rural Woman in Contributing to Family

Income Programess as Organized bythe Girl Guides Association

of Thailand. Bangkok : Friedrich Stiftung, 1977.

Garrison, Karl C., Albert J. Kingston and Arthur S. McDonald. Educational

Psychology. Vakils. Feffer and Simons Private Ltd., 1964.

Harry, Ormsby. "A Study of the Student Personal Services at Michigan College of Mining and Technology," Dessertation Abstracts. Vol. 21 Novenber, 1960.

Houle Gyrill O. The Inquiring Mind. Madison : University of Wisconsin press, 1961.

Pascal, C.E. "Instructional Options, Preferences and Course Outcomes", The Alberta Journal of Education Research, 1971.

Purvis, June. "Some Problem of Teaching and Learning with in the Open University," Educational Research. 21 (3) : 163-175; July, 1980.

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ครูประจำกลุ่ม .....

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวผกา สุนกอบกิจ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อประกอบการศึกษา เรื่อง “ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร” ใ้ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาช่วยแจกแบบสอบถาม ให้นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด และข้าพเจ้าจะมาขอรับแบบสอบถามจากท่านด้วยตัวเอง ผลการศึกษาครั้งนี้ อาจเป็นแนวทางให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ต่อการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร และนำมาใช้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวผกา สุนกอบกิจ)

ผู้ศึกษาค้นคว้า

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1 แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามปัญหาการเรียนของนักศึกษา สตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรี ในโรงงานอุตสาหกรรม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2 แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ด้านปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ต่อการ เรียนการสอนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล 3 ด้าน คือ ตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และกิจกรรมพบกลุ่ม

ตอนที่ 3 ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนใน หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทาง ไกล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นปลายเปิด

ตอนที่ 1

ด้านข้อมูลส่วนตัวของ

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง [ ] ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. อายุ

ระหว่าง 15 - 20 ปี

ระหว่าง 21 - 25 ปี

26 ปีขึ้นไป

2. สถานภาพการสมรส

โสด

สมรส

3. รายได้

ต่ำกว่า 3,000 บาท

3,000 - 4,000 บาท

สูงกว่า 4,000 บาท

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

1 - 2 ปี

3 - 4 ปี

5 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่งในการปฏิบัติงานในโรงงาน

พนักงาน

หัวหน้างาน

ตอนที่ 2

ด้านปัญหาการเรียน

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขอให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้แต่ละข้อ ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่มีระดับปัญหาที่ตรงกับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านตัวผู้เรียน</u>					
1	มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการเรียน.....					
2	นักศึกษาขาดอิสระในการแสดงความคิดเห็น.....					
3	ทั้งการเรียนมานานแล้วทำให้จำอะไรไม่ได้ดีและเร็นรู้ซ้ำ.....					
4	ขาดพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน.....					
5	มีภาระครอบครัวมากทำให้ขาดเรียนบ่อย ตามบทเรียนไม่ค่อยทัน.....					

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านตัวผู้เรียน</u>					
6	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนนักศึกษา ในกลุ่มเดียวกันไม่ได้.....					
7	ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก.....					
8	มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับ เรื่องที่เรียนไม่กล้าซักถามครู.....					
9	ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนที่บ้าน ทำให้เรียนไม่ได้ดี.....					
10	คนในครอบครัวไม่สนับสนุน ให้มาเรียน.....					
11	มีโรคประจำตัวที่เป็นอุปสรรค ต่อการเรียน.....					
12	มีอุปสรรคด้านร่างกายสำหรับ การเรียนเช่น สายตา การได้ยิน อื่น ๆ ระบุ.....					
	<u>ด้านครูผู้สอน</u>					
13	ครูขาดความเอาใจใส่ใน ตัวนักศึกษาที่เป็นสตรี.....					

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านครูผู้สอน</u>					
14	ครูสอนเร็วเกินไป ตามบทเรียน ไม่ทัน.....					
15	ครูให้คำปรึกษาในวิชาที่เรียน น้อยมาก.....					
16	ครูไม่ให้ความสนใจ เมื่อ นักศึกษามีปัญหา.....					
17	ครูขาดความกระตือรือร้น ในการทำงาน.....					
18	ครูขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ให้คำแนะนำปรึกษาไม่ได้.....					
19	ครูไม่สามารถแก้ปัญหา เฉพาะหน้าได้.....					
20	ครูวางตัวต่อนักศึกษาที่เป็นสตรี อย่างไม่เหมาะสม เช่น ห่างเหินไม่เป็นกันเอง.....					
21	ครูไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็น ของนักศึกษาสตรี.....					

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านครูผู้สอน</u>					
22	ครูไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์ กับนักศึกษา.....					
23	ครูให้งานค้นคว้า และ ทำรายงานมากเกินไป.....					
	<u>ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม</u>					
24	หัวข้อการพบกลุ่มไม่เหมาะสม กับกลุ่มนักศึกษาตรีที่จะเรียน.....					
25	ขาดเอกสารสำหรับนักศึกษา เพื่อค้นคว้าในการพบกลุ่ม.....					
26	นักศึกษามาพบกลุ่มไม่สม่ำเสมอ.....					
27	ครูไม่ได้จัดกลุ่มย่อยแยกตาม ปัญหาต่าง ๆ					
28	ครูไม่ให้ความรู้เบื้องต้นเรื่อง กระบวนการพบกลุ่มและ การเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม.....					
29	ครูไม่นำสื่อมาใช้ในการเรียน การสอน.....					

ลำดับที่	ปัญหาการเรียน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม</u>					
30	ครูประจำกลุ่มไม่ค่อยให้ความสนใจในการตรวจแบบฝึกหัด.....					
31	ครูผู้สอนไม่มีการทำแผนการพบกลุ่มร่วมกับผู้เรียน.....					
32	ครูประจำกลุ่มไม่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ (คลายเครียด).....					
33	ครูไม่มอบหมายงานให้นักศึกษาไปค้นคว้า ทำให้ไม่ทราบว่าทำอะไร.....					
34	สถานที่ในการพบกลุ่มไม่สะดวกในการทำกิจกรรมพบกลุ่มของนักศึกษาสตรี.....					
35	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด.....					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาการเรียน
ของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนในหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกลอย่างไร โปรดให้รายละเอียดโดย
เขียนรายละเอียดตอบลงในช่องว่างข้างล่างนี้

1. ด้านผู้เรียน

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านผู้สอน

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวผกา สุนกอบกิจ
 เกิดวันที่ 6 กรกฎาคม 2496
 สถานที่เกิด 92 หมู่ที่ 3 ต.นบปริง อ.เมืองพังงา จ.พังงา
 ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนศิริวังวิทยาการ

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2513 มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสตรีพังงา จ.พังงา
 พ.ศ. 2518 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกภาษาไทย
 วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2521 การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกภาษาไทย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2541 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2520 - ปัจจุบัน โรงเรียนศิริวังวิทยาการ สำนักงานเขตหนองจอก
 กรุงเทพมหานคร

ปัญหาการเรียนของ นักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล
เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ผกา สุนกอบกิจ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

กุมภาพันธ์ 2541

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียน ของนักศึกษาสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เรียนในหลักสูตร กสณ ศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร รวม 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ในโรงงาน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสตรีทางไกลที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 รวมทั้งสิ้น 80 คน ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และการทดสอบค่าเอฟ (F - test)

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรี ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรี ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย
2. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาสตรี ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน สรุปได้ดังนี้
  - 2.1 นักศึกษาสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวม และรายด้าน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 นักศึกษาศาสตร์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้าน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักศึกษาศาสตร์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีรายได้ต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวมและรายด้าน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 นักศึกษาศาสตร์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวม และรายด้าน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 นักศึกษาศาสตร์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีปัญหาในการเรียนโดยรวม และรายด้าน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ในด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาศาสตร์ ให้ความเห็นเห็นว่า ผู้เรียนไม่ค่อยเข้าใจเนื้อหาที่เรียน เนื่องจากทิ้งการเรียนมานาน ครูประจำกลุ่มไม่แจ้งผลการตรวจแบบฝึกหัดให้นักศึกษาทราบ ไม่วิจารณ์งานให้นักศึกษาทราบถึงข้อดี ข้อเสีย ขาดการส่งเสริมเอกสารการเรียน ไม่มีวิทยากรมาให้ความรู้ ควรพาไปศึกษานอกสถานที่ ตามแหล่งความรู้ และควรสอนเนื้อหาวิชาให้มากขึ้น

LEARNING PROBLEMS OF INDUSTRIAL WORKER WOMEN STUDENTS
IN NONFORMAL EDUCATION DISTANCE LEARNING PROGRAM AT
THE UPPER
SECONDARY LEVEL IN NONG - CHOK DISTRICT, BANGKOK
METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
PHAKA SOONKOBKIT

*Presented in partial fulfillment of the requirement for the master
of Education degree in Adult Education
at Srinakarinwirot University*

February 1998

The purposes of this research were to study the learning problems of industrial worker women students in non - formal education distance learning program at upper secondary level in Nong - Chok District, Bangkok Metropolis in three aspects: learner, teacher and activity in group meeting and to compare the problems of the learners' divided by age, marital status, income, working experience and work position.

The subject consisted of 80 industrial worker women students in non - formal education distance learning who enrolled in the first semester in the academic year of B.E. 2540. The instrument used for collecting data was the rating - scale and open - ended question. The statistics used for analyzing data were percentage, frequency, mean, standard deviation, t - test and F - test

The main research findings were summarized as follows :-

1. Learning problems of industrial worker women students in Nong - Chok District, Bangkok Metropolis both in overall and each aspects were at low level.

2. Comparing the comparison of learning problems of industrial worker women students in Nong - Chok District, Bangkok Metropolis divided by age, marital status, income, working experience and work position. were as follows :

2.1 There was no significant difference among those industrial worker women students with different ages.

2.2 There was no significant difference among those industrial worker women students with different marital statuses.

2.3 There was no significant difference among those industrial worker women students with different incomes.

2.4 There was no significant difference among those industrial worker women students with different experiences.

2.5 There was no significant difference among those industrial worker women students with different work positions.